

КЫРГЫЗ БИЛИМ БЕРҮҮ АКАДЕМИЯСЫ
ОКУМУШТУУЛАР КЕҢЕШИ
№4-жыйын протоколу

Дата: 29.05.2017-жыл

Убакыт: 14.00.

Бөлмө: Конференц-зал

КҮН ТАРТИБИНДЕГИ МАСЕЛЕЛЕР:

1. КББАнын 2017-жыл үчүн иш планына кошумчаларды киргизүү.
А.Токтомаматов
2. Окумуштуулар кеңешинин 2017-жыл үчүн иш планына кошумчаларды киргизүү.
А.Ниязова
3. Окутуу кыргыз тилинде жүргүзүлгөн жалпы башталгыч мектептин 1-4-класстар үчүн Кыргыз тили боюнча жаңы предметтик стандарттын негизинде түзүлгөн окуу программасын (түзг.: Рысбаев С.К., Баимбетова Н.К., Бекбаева Ч., Майлиева Б.С) бекитүү жөнүндө.
4. Окутуу кыргыз тилинде жүргүзүлгөн жалпы башталгыч мектептин 1-4-класстар үчүн Адабий окуу боюнча жаңы предметтик стандарттын негизинде түзүлгөн окуу программасын бекитүү жөнүндө (түзг. А.Токтомаматов).
5. Жалпы башталгыч мектептин 1-4-класстар үчүн Математика боюнча жаңы предметтик стандарттын негизинде түзүлгөн окуу программасын бекитүү жөнүндө (түзг.: Аптокурова Ч.А., Эгембердиева К., Абдиева Т., Керимбаева Б.О.).
6. Жалпы башталгыч мектептин 1-4-класстары үчүн Табият таануу/ Естествознание боюнча жаңы предметтик стандарттын негизинде түзүлгөн окуу программасын бекитүү жөнүндө (түзг.: Мурзаibraимова Б.Б., Знаменская Н.А., Абыкова Г.Т.).
К.Сейдекулова
7. Окутуу орус, өзбек, тажик тилдеринде жүргүзүлүүчү жалпы башталгыч мектептин 1-4-класстары үчүн Кыргыз тили боюнча предметтик стандартын жана окуу программасын (түзг. С.Рысбаев, Н.Джусупбекова, А.Оморова) бекитүү жөнүндө.
8. Об утверждении учебной программы по Русскому языку для 1-4-х классов начальной общей школы с русским языком обучения (сост. Г.Н.Фадеева, М.Т.Иманкулова, О.И.Дудкина)..
9. Об утверждении предметного стандарта (сост.: В. Булатова, Р. Ибрагимова) и учебной программы по Русскому языку (сост. К.Д. Добаев, Г.С. Тагаева, В.Булатова) для 1-4-х классов начальной общей школы с кыргызским, узбекским, таджикским языком обучения.
10. Об утверждении предметного стандарта по Узбекскому языку для 1-4-х классов начальной общей школы с узбекским языком обучения (сост. Мирзохидова М., Абылкасимова Х., Халмуратова М.).
11. Об утверждении предметного стандарта (сост. Безрукова А.И., Давлеткильдеева Н.Р., Фатнева А.Г., Цуканова Н.Э., Назарбекова Г.Д., Жолчиева А.А. и др.) и учебной программы сост. Жолчиева А.А., Сүйүналы кызы Н., Фатнева А.Г., Цуканова Н.Э.) по Иностранному языку для 3-4-х классов начальной общей школы.
12. Об утверждении предметного стандарта (сост. Безрукова А.И., Давлеткильдеева Н.Р., Фатнева А.Г., Цуканова Н.Э., Назарбекова Г.Д., Жолчиева А.А. и др.) и учебной программы сост. Жолчиева А.А., Сүйүналы кызы Н., Фатнева А.Г., Цуканова Н.Э.) по Иностранному языку для 5-9-х классов основной общей школы.
С.Рысбаев
13. Жалпы башталгыч мектептин 1-4-класстар үчүн Музыка боюнча жаңы предметтик стандартын (түзүүчүлөр: Дуйшеналиев Ж.С., Жакыпов К.Ж., Шамбетова К.Ж.) жана окуу программасын бекитүү жөнүндө (түзүүчүлөр: Дуйшеналиев Ж.С., Жакыпов К., Шамбетова К.Ж., Калыгулова М.Р., Турарбек кызы У.).

14. Об утверждении предметного стандарта по Изобразительно-художественному творчеству для 1-4-х классов начальной общей школы (сост. Акматов Д.А., Оторбекова А.М.).
15. Об утверждении предметного стандарта по Физкультуре для 1-4-х классов начальной общей школы (сост.: А.Мамытов, Т.Иманалиев, Е.Судоргин).

Ибирайым к. Айжан

16. Об утверждении предметного стандарта по Русской и мировой литературе для 5-9-х классов основной общей школы с кыргызским языком обучения (сост.: Низовская И. А., Ешенова Н. А., Алмурзаева, С.А.Тагаева Г.С., Прояева Э.А.).
17. Окутуу кыргыз тилинде жүргүзүлгөн орто жалпы мектептин 10-11-класстар үчүн Кыргыз адабияты боюнча предметтик стандартын бекитүү жөнүндө (түзг: И.А. Низовская, В.С. Акматова, Н.Ешенова, А.Оморова).
18. Об утверждении предметного стандарта по Русской литературе для 10-11-х классов средней общей школы с русским языком обучения (сост.: Низовская И.А., Ешенова Н.А.).
19. Окутуу орус, өзбек, тажик тилдеринде жүргүзүлгөн орто жалпы мектептин 10-11-класстары үчүн Кыргыз жана дүйнөлүк адабият боюнча предметтик стандартын бекитүү жөнүндө (түзг: С.Байгазиев, А.Муратов, Б.Абдухамидова, К.Акматов).
20. Об утверждении предметного стандарта по Русской и мировой литературе для 10-11-х классов средней общей школы с кыргызским языком обучения (сост.: Низовская И.А., Ешенова Н.А.).

С.Рысбаев

21. Об утверждении учебной программы по Биологии для 10-11-х классов средней общей школы (сост.: Ахматова А., Сатубаева А.).
22. Об утверждении учебной программы по Математике для 10-11-х классов средней общей школы(сост.: С.Кыдыралиев, Г.Дайырбекова).
23. Орто жалпы мектептин 10-11-класстары үчүн Физика боюнча иштелип чыккан предметтик стандартын жана анын негизинде түзүлгөн окуу программасын (түзг.: Э.М.Мамбетакунов, Ч.С.Козубекова, Б.Б.Мурзаibraимова) бекитүү жөнүндө.
24. Орто жалпы мектептин 11-класстары үчүн Астрономия боюнча иштелип чыккан предметтик стандартын жана анын негизинде түзүлгөн окуу программасын (авт. Э.М.Мамбетакунов, Ч.С.Козубекова, Б.Б.Мурзаibraимова, А.Ы.Сөлпүбашова) бекитүү жөнүндө.
25. Орто жалпы мектептин 10-11 класстары үчүн Химия боюнча жаңы предметтик стандарттын негизинде түзүлгөн окуу программасын бекитүү жөнүндө (түз.: (Сартова К.С., Рыспаева Б., Исмаилова С.).

Б.Рыспаева

26. Об утверждении учебной программы по Русской литературе для 5-9-х классов общей основной школы с русским языком обучения, разработанной на основе нового предметного стандарта (сост.: Алмурзаева С.А., Низовская И.А., Ешенова Н.А., Тагаева Г.С.).

С.Рысбаев

27. Жаңы кабыл алынган аспиранттардын илимий иштеринин темаларын бекитүү (Иманкулова Г.Т., Чыйбылова Ж.Т., Рыспаева Г.С.).

Б.Бейшенбаева

28. Об утверждении методических рекомендаций к августовским совещаниям учителей общеобразовательных школ на 2017 -2018 учебный год.

Е.Син

29. КББАдагы бош орундарга илимий кызматкерлерди конкурстук негизде алуу тууралуу жобону бекитүү жөнүндө.

А.Токтомаматов

Урматтуу коллегалар, бүгүн Окумуштуулар кеңешинин шайлоодон кийин жаңы форматтагы курамы үчүн биринчи отурум болуп жатат. ОКнин мүчөлөрүн ишине ийгилик аалоо менен бирге жоопкерчиликке чакырам. Окумуштуулар кеңешинин курамында 15 мүчө бар, анын ичинен 14 мүчөсү катышып отурат, кворум бар. Отурумдун күн тартибинде 29 маселе коюлган, көбүнчө предметтик стандарттар жана окуу программалар. Бүгүнкү күн тартиби боюнча отурумду баштоого ким макул? Каршы? Калыс? Бардыгы макул.

Анда Окумуштуулар кеңешинин кезектеги отурумун баштайбыз. Биринчи маселе боюнча сөз академиянын вице-президенти А.Токтомаматовко берилет.

1. КББАнын 2017-жыл үчүн иш планына кошумчаларды киргизүү.

Угулду: КББАнын вице-президенти А.Токтомаматовдун билдирүүсү.

Кыргыз билим берүү академиясы кайрадан өзгөртүлүп түзүлгөнүнө байланыштуу анын түзүмүндө да өзгөрүүлөр болуп, айрым жаңы түзүмдөр ачылды. Маселен, мурдагы Мектепке чейинки жана мектептик билим берүү борбору Окутуунун теориясы жана технологиясы борбору болуп өзгөрдү, мурдагы лабораториянын базасында 3 лаборатория, 1 борбордон турган Педагогика илими жана кесиптик билим берүү борбору, 4 бөлүмдөн турган «Окуу китеби» басма борбору түзүлдү.

Ошондой эле, жаңы Уставга ылайык, Кыргыз билим берүү академиясы мында ары 4 багытта иштемекчи: илимий изилдөөлөрдү жүргүзүү, илимий-методикалык ишмердик, эксперттик ишмердик жана окуу-усулдук комплекстер жаатында басма ишмердиги.

Буларга байланыштуу түзүмдөрдүн функциялары да өзгөрдү, натыйжада Кыргыз билим берүү академиясынын иш планына өзгөртүүлөрдү киргизүү зарылчылыгы келип чыкты (КББАнын 2017-жылга жаңыланып түзүлгөн иш планы тиркелет).

Берилген маалыматтан кийин Окумуштуулар кеңешинин мүчөлөрү сунушталаган иш планын колдошту.

Добуш берүүдө Окумуштуулар кеңешинин отурумга катышкан 14 мүчөсү КББАнын 2017-жыл үчүн кошумчалары менен иш планын колдоп добуш беришти, каршы, калыс болгон жок.

Жогоруда айтылгандардын жана добуш берүүнүн негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. КББАнын 2017-жыл үчүн кошумчаларды киргизүү менен иш планы бекитилсин.

2. Окумуштуулар кеңешинин 2017-жыл үчүн иш планына кошумчаларды киргизүү.

Угулду: Окумуштуу катчы А.Ниязова Окумуштуулар кеңешинин иш планы өзгөргөнү тууралуу маалымат берди.

2017-жылынын январь айында Окумуштуулар кеңешинин иш планы бекитилген. Бирок, вице-президент А.Токтомаматов жаңы шайлангандыгына, академиянын иш планына жаңы иш-чаралар киргенине байланыштуу Окумуштуулар кеңешинин иш планына өзгөрүүлөр киргизилди. Негизги өзгөрүүлөр:

1. Жаңы предметтик стандарттар жана окуу программалар боюнча даярдалган 5-6-класстар үчүн окуу китептердин жана методикалык колдонмолордун кол жазмаларын бекитүү.

2. Кыргыз Республикасынын билим берүү уюмдарынын 10-11-класстар үчүн жаңы предметтик стандарттарды жана окуу программаларды бекитүү.

3. КББАдагы бош орундарга илимий кызматкерлерди конкурстук негизде алуу тууралуу жобону бекитүү жөнүндө.

Окумуштуулар кеңешинин 2017-жыл үчүн жаңы түзүлгөн иш планы тиркелет.

Добуш берүүдө Окумуштуулар кеңешинин отурумга катышкан 14 мүчөсү Окумуштуулар кеңешинин 2017-жыл үчүн кошумчалары менен иш планын колдопдобуш беришти, каршы, калыс болгон жок.

Жогоруда айтылгандардын жана добуш берүүнүн негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. КББАнын Окумуштуулар кеңешинин 2017-жыл үчүн кошумчаларды киргизүү менен иш планы бекитилсин.

3. Окутуу кыргыз тилинде жүргүзүлгөн жалпы башталгыч мектептин 1-4-класстар үчүн Кыргыз тили боюнча жаңы предметтик стандарттын негизинде түзүлгөн окуу программасын(түзг.: Рысбаев С.К., Баимбетова Н.К., Бекбаева Ч., Майлиева Б.С.) бекитүү жөнүндө.

Угулду: Кыргыз тили предмети боюнча типтүү окуу программасынын кол жазмасы боюнча Мектепке чейинки жана башталгыч мектептик билим берүү лабораториясынын башчысы, п.и.к. К.С.Сейдекулова билдирүү жасады.

Бекитилген предметтик стандарттын негизинде **жалпы башталгыч мектептин 1-4-класстары** үчүн типтүү окуу программасы лабораторияда түзүлгөн жумушчу топ тарабынан иштелип чыкты. Мурдагы программдан өзгөчөлүгү мазмуну тематикалык бөлүмдөр боюнча такталып, уланмалуулукту эске алуу менен кайрадан класстарда, сааттарга бөлүштүрүлдү. Кыргыз тили боюнча типтүү окуу программасын мындан сырткары ЮСАИДдин «Бирге окуйбуз» долбоору тарабынан өткөрүлгөн семинар-тренинг учурунда Ысык-Көл областынын Балыкчы шаарында, Түп районунда, Чүй областынын Аламүдүн районунун башталгыч класстардын мугалимдери тарабынан талкууланды. КББАнын жыйындар залында 3-майда Бишкек шаарынын тажрыйбалуу, жаңы чыл мугалимдери менен бирдикте талкууланып, сунуштар киргизилди.

Аталган типтүү программаны экспертизадан өткөргөн №5 УКГнын башталгыч класстардын мугалимдери Э. Көкөева, Н. Султанбаевалардын пикиринде, “Башталгыч класстардын кыргыз тилинин типтүү программасы негизинен – окуу программасындагы уланмалуулукту эске алуу менен, мазмундун туура, так бөлүнүп түзүлгөндүгүндө. Ар бир класста өтүлүүчү темалардын туура бөлүнгөндүгү. Сөз түркүмдөрүн алгач ирет өтүп жатканда баяндоо, сүрөттөө, ой жүгүртүү кебин колдонуп, окуучуну компетенттүүлүккө калыптандыруу жана практика менен байланыштуулугу.

Кыргыз тилинин типтүү программасы так, жатык тилде түшүнүктүү берилген. Учурдун талабына ылайык мектептерге кызмат кылган, окуучунун компетенттүүлүгүн калыптандырган программасы катары кызмат кылат деп жыйынтыктайт.

А.Мамытов: Кошумча айта тургандар барбы?

А.Токтомаматов: Мурдатан эле салтка айланып калган. Базисттик окуу планында Кыргыз тили деген предмет эле турат, бирок эки окуу программасы чыгып жүрөт: Кыргыз тили боюнча өзүнчө, Адабий окуу боюнча өзүнчө. Эки окуу китеби чыкчу. Мындай көрүнүш союздук республикалардын айрымдарында эле калды. Прибалтика өлкөлөрүндө, Америкада, Японияда, азия өлкөлөрүндө андай эмес. Бир эле программа болот. Акыркы убакта сүйлөшүп жатабыз: ушул предметтер боюнча эки программа кылбай жаңы багытта интеграциялап бир эле предмет кылсак. Азыр эки программа болуп даярдалды, бирок кайрадан иштеп чыкса болот. Эксперимент кылып анан киргизсекпи дегенбиз, анда 5 жылга кетип калат экен. Бул маселе боюнча көп ойлондук, көлдө семинар болгондо практик мугалимдер менен сүйлөштүк, алар дагы ушул идеяны колдоп жатышат. Грамматиканы көп өтүп жатабыз, “Сөз түркүмдөрү” деген тема жыл сайын өтүлөт, анын үстүнө саат дагы кыскарды бир саатка. Ошондо жумасына 6 саат болду, анын ичинен 5 саатты Кыргыз тили менен Адабий окуу предметтери интеграцияланган предметке берсек, дагы бир саат класстан тышкаркы окууга берилет. Ошондуктан эки предметти

бириктирип бир айдан кийин Окумуштуулар кеңешине бекитүүгө киргизели деп сунуштайм.

4. Жалпы башталгыч мектептин 1-4-класстар үчүн Адабий окуу боюнча жаңы предметтик стандарттын негизинде түзүлгөн окуу программасын бекитүү жөнүндө (түзг. А.Токтомаматов).

Угулду: “Башталгыч класстардагы адабий окуу программасы” боюнча Мектепке чейинки жана башталгыч мектепте билим берүү лабораториясынын башчысынын милдетин аткаруучу, п.и.к. Сейдекулова К.С. билдирүү жасады.

1-4-класстар үчүн Адабий окуу боюнча жаңы предметтик стандарттын негизинде түзүлгөн Башталгыч класстардагы адабий окуу программасын А.Токтомаматов иштеп чыкты. Буга чейин башталгыч класстардагы Кыргыз тил предметтик стандарты иштелип чыгып, расмий бекитилип, жер-жерлерде бир жылдан ашык талкуудан өттү. Бул предметтик стандарттын негизинде мурдагыдай эле кыргыз тил жана адабий окуу программалары иштелип чыкты.

Адабий окуу программасынын негизин мурдагы окуу программасы түзүү менен, ага окуу көндүмдөрүн калыптандыруу боюнча өзгөртүүлөр киргизилип, негизги басым окуп түшүнүүгө, балдардын кебин, ой жүгүртүүсүн жана кыялдануусун өстүрүүгө жасалды. Ошондой эле окуудан күтүлүүчү натыйжалар, окуучулардын жетишкендиктерин баалоо эске алынды.

Башталгыч класстардагы кыргыз тил предметиндеги компетенттүүлүктөрдү ишке ашыруу окуу программасында эске алынды, алар:

- 1) Тыбыш жана тамга менен иштей алуу (К1)
- 2) Окуй алуу компетенттүүлүгү (К2)
- 3) Сөз байлыгы менен иштей алуу компетенттүүлүгү (К3)
- 4) Сүйлөм, текст менен иштей алуу компетенттүүлүгү (К4)
- 5) Аң сезимдүү окуу, угуу жана адабий түшүнүктөр менен иштей алуу компетенттүүлүгү (К5)

Жаңы базистик окуу планында башталгыч класстардагы кыргыз тил окуу предметине бөлүнгөн сааттар 2-класстан баштап 1 саатка кыскарып, бардык башталгыч класстарда 6 сааттан болуп калгандыктан, 2-класстан баштап жумасына 1 сааттан өзүнчө өтүлүүчү класстан тышкаркы окуу мындан ары адабий окуу саатынын эсебинен 2 жумада бир жолу өтүлөт.

Адабий окууда таанып-билүү мүнөзүндөгү тексттердин үлүшү кыскарып, көбүнчө көркөм тексттер түзөт. Анткени, бул окуу предметинин негизин чыгарманын көркөмдүк-эстетикалык **баалуулук** принциби түзүп, тематикалык, жанрдык, автордук, мезгилдик, хронологиялык бөлүштүрүүлөр сакталат. Бирок, классы жогорулаган сайын жыл мезгилдери боюнча тематикалык бөлүштүрүүнүн көлөмү азая берет.

Биринчи класста (сабат ачуудан кийин) окуу техникасына өзгөчө маани берилет. Анткени, шар, көркөм окууга жетишпей туруп, текстти сезимдүү окуу, түшүнүү кыйын. Ошондой эле бул мезгилде диалог түрүндөгү жана ролдоштуруп окууга ыңгайлуу чыгармалар кеңири колдонулат. Мындай чыгармалар биринчиден, окуучунун түшүнүүсүнө жеңил болсо, экинчиден, бул курактагы окуучунун инсандык сапаттарынын калыптанышы диалогдо, б. а. башкаларга карата айтылган сөздө жана башкалардын сөзүн кабыл алууда активдешет, башкалардын кеби аныш ички кебине айланат.

Экинчи класста мазмуну, формасы боюнча жөнөкөй чыгармалар орун алып, элдик оозеки чыгармачылыктын жомок, табышмак, жаңылмач сыяктуу үлгүлөрүнө кеңири орун берилет. Ал эми макал-лакаптар бардык класстарда кеңири колдонулат. Суроолорго тексттен жооп табуу, өз алдынча жооп берүү, окуган чыгармасындагы негизги ойду бөлүп көрсөтүү, суроолорго карай айрым сөз каражаттарын таба билүү, чыгармаларды өз алдынча

улантуу, тиешелүү денгээлде чыгарма жаратуу экинчи класста окуучулардын ишмердүүлүктөрүнүн өзөгүн түзөт.

Үчүнчү класста бул ишмердүүлүктөр андан ары улантылып, чыгарманын аты, сөз каражаттары менен иштөө тереңдетилип, тексттин түрлөрүн айырмалап, аны бөлүктөргө ажыратып, план түзүү. Окуялардын байланышын ача билүү, кептин түрлөрү, пикирлешүү маданияты боюнча иштөө, чыгарманы өзгөртүп түзүү өз алдынча чыгарма жаратуу ишке ашат. Окула турган чыгармалардын жанры кеңейип, мазмуну, формасы, тили улам татаалдашып, элдик оозеки чыгармачылыктын үлгүлөрү менен катар Республикабыздын Гимни жөнүндө, экологияга байланыштуу чыгармалар, тектеш жана чет элдердин балдар адабиятынын мыкты үлгүлөрү орун алат.

Төртүнчү класста тексттеги кептин түрлөрү, пикирлешүү маданияты багытындагы иштер андан ары тереңдетилип, сөз өнөрүнө (жорго сөзгө, чечендикке, айтышка, төкмөлүккө) өзгөчө маани берилип, мындай чыгармалар жалаң гана уктурулбастан, окуучулар менен аларды жаратуу багытында иш алынып барылат.

А.Мамытов: Окуу планында Кыргыз тили деген эле предмет бар, Адабий окуу деген жок. Ушул маселе боюнча канча айтып келе жатам. Силерге эми жеттиби?

Г.Сейдекулова: Мурдатан ушундай окулуп келген. Бирок программалар даяр, дагы иштейбиз.

А.Токтомаматов: Колубуздан келбей калабы деп тайсалдап калдык.

А.Мамытов: Программаны мен үстүртөн эле карап жатам. Мүнөздүү бөлүктөрү көрүнбөйт. Пояснительная записка жок, содержание предмета бар экен, бирок ал раздел өзүнчө болушу керек. Анан уюштуруу-методикалык кеңештер болушу керек – жок, сунуштала турган китептер. Эмне үчүн ушулар эске алынган эмес? Елисей Елисеевич, сколько мы готовили программы, почему не смотрели?

А.Токтомаматов: Мугалимдердин колуна бирдиктүү материал тийип калса деп жатабыз.

А.Мамытов: 1. Эки программаны бириктиргиле. 2. Структуралык бөлүктөрүн бекем сактагыла. Программалардын бөлүктөрү бардыгыныкы бирдей болушу керек. Азыр кайтарсак, конкурска тоскоол болуп калбайбы? Министрлик кечиктирдиңер дебейби?

А.Токтомаматов: Министрлик мындай чечимди колдоп жатышат, алар менен байланышайын, сурайын.

А.Мамытов: Эгерде министрлик кечигип жатасыңар десе, кошумча отурум өткөрөбүз. Же болбосо июньда карайбыз. Кыргыз тили, адабий окуу предметтери интеграцияланган предмет боюнча окуу программасын оңдоо үчүн кайтарылды. Ким макул? Каршы? Калыс? Бардыгы макул.

Жогоруда айтылгандардын, талкуу жана добуш берүүнүн негизинде Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:

1. Окутуу кыргыз тилинде жүргүзүлгөн жалпы башталгыч мектептин 1-4-класстар үчүн Кыргыз тили боюнча жаңы предметтик стандарттын негизинде түзүлгөн окуу программасы (түзг.: Рысбаев С.К., Баимбетова Н.К., Бекбаева Ч., Майлиева Б.С.) жана 1-4-класстар үчүн Адабий окуу боюнча жаңы предметтик стандарттын негизинде түзүлгөн окуу программасы интеграцияланып бир предмет болуп кайрадан иштелип чыксын.

5.Жалпы башталгыч мектептин 1-4-класстар үчүн Математика боюнча жаңы предметтик стандарттын негизинде түзүлгөн окуу программасын бекитүү жөнүндө (түзг.: Аттокурова Ч.А., Эгембердиева К., Абдиева Т., Керимбаева Б.О.).

Угулду: Математика предмети боюнча типтүү окуу программасынын кол жазмасы боюнча Мектепке чейинки жана башталгыч мектептик билим берүү лабораториясынын башчысы, п.и.к. К.С.Сейдекулова билдирүү жасады.

Бекитилген предметтик стандарттын негизинде жалпы башталгыч мектептин 1-4-класстары үчүн типтүү окуу программасы лабораторияда түзүлгөн жумушту топ тарабынан иштелип чыкты. Мурдагы программадан өзгөчөлүгү мазмуну тематикалык бөлүмдөр боюнча такталып, уланмалуулукту эске алуу менен кайрадан класстарда,

сааттарга бөлүштүрүлдү. Мындан сырткары региондордо «Бирге окуйбуз» тарабынан түзүлгөн семинар-тренингде Нарын облстынын Кочкор районунун, башталгыч класстардын мугалимдери үчүн уюштурулган семинар-тренингдерде Ысык-Көл областынын Түп районунда, Каракол шаарында, Ош областынын Кара Кулжа районунда жана 3-майда КББАнын жыйындар залында Бишкек шаарынын тажрыйбалуу, жаңы чыл мугалимдери менен бирдикте талкууланып, сунуштар киргизилди.

Программаны экспертизадан өткөргөн Бишкек шаарынын №72 орто мектебинин мугалими Ж.Ысманова, №5 УКГнын мугалими Р.Жаанбаевалар программада уланмалуулук эске алынып, мазмунду класстарга туура, так бөлүнүшүн белгилешкен. Мисалы, 1-класста уланмалуулук эске алынып 100 ичиндеги сандарды эсептөө, жазуу каралса, 50 ичиндеги сандарды кошуп кемитүү, бир, эки же андан көп кошуу жана кемитүү амалдары катышкан мисалдар, жадыбалдар толугу менен камтылган. Геометриялык фигуралар боюнча кесинди, сынык сызык, туюк сынык сызык, периметр түшүнүгү каралат. Программа так, жатык тилде берилген.

Маалыматты уккандан кийин Окумуштуулар кеңешинин мүчөлөрү талкууга өтүштү.

А.Мамытов: Программанын биринчи структуралык белгиси – пояснительная записка. Введениени киришим деп коюптур. Сетка часов – жок. Математикалык билимдин мазмуну, билимде колдонуучу методдор, каражаттар. Логика боюнча каражат биринчи айтылат, анан методдор. Стандарттардын биринчи өзөгү компетенттүүлүк болуп эсептелет, силер билим деп жатасыңар. Күтүлүүчү натыйжаңар, баалоо каякта? Стандартта бар, бирок программада кантип баалайсыңар деген суроолор болушу керек да. Програмаңар жарабайт. Ч.Аттокурова биздин кызматкер, мына мамилеси. Калгандарына мен эч нерсе айталбайм, себеби алар бизде иштебейт.

Талкууга Е.Син, Г.Сейдекуловалар катышып, окуу программада структуралык бөлүктөр толук берилбегендиги, мазмундук багыттар так эмес жайгаштырылгандыгы жөнүндө дагы айтылды.

А.Мамытов: 1-4-класстар үчүн Математика боюнча окуу программасын кайрадан иштеп чыгуу үчүн түзүүчүлөргө кайтарылсын дегенге ким макул? Каршы? Калыс? Бардыгы макул.

Добуш берүүдө Окумуштуулар кеңешинин отурумга катышкан 14 мүчөсү окуу программасы кайрадан иштелип чыксын деген чечимге добуш беришти, каршы, калыс болгон жок.

Жогорудагыларды угуу менен талкуулоо жана добуш берүүнүн жыйынтыгында

Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:

1. Жалпы башталгыч мектептин 1-4-класстар үчүн Математика боюнча жаңы предметтик стандарттын негизинде түзүлгөн окуу программасы (түзг.: Аттокурова Ч.А., Эгембердиева К., Абдиева Т., Керимбаева Б.О.) кайрадан иштеп чыгуу үчүн түзүүчүлөргө кайтарылсын.

6. Жалпы башталгыч мектептин 1-4-класстары үчүн Табият таануу/ Естествознание боюнча жаңы предметтик стандарттын негизинде түзүлгөн окуу программасын бекитүү жөнүндө (түзг.: Мурзаibraимова Б.Б., Знаменская Н.А., Абыкова Г.Т.).

Угуду: Мектепке чейинки жана башталгыч мектепте билим берүү лабораториясынын башчысы п.и.к., доцент К.С.Сейдекулова төмөнкүлөрдү билдирди.

Жалпы башталгыч мектептин 1-4 класстары үчүн Табият таануу/ Естествознание предмети боюнча стандарт КББАнын Окумуштуулар кеңешинде (27-ноябрь 2015-ж.) жана министрликтин коллегиясында (21-апрель 2016-ж.) бекитилген. Ушул предметтик стандарттын негизинде кыргыз жана орус тилдеринде окуу программасы иштелип чыкты (түзг.: Мурзаibraимова Б.Б., Знаменская Н.А., Абыкова Г.Т.).

Программада предметтик стандарттын бардык талаптары - мазмундук багыттары, күтүлүүчү натыйжалары, башталгыч класстын окуучуларында калыптандырылуучу предметтик компетенттүүлүктө р ж.б. эске алынды. Ошондой эле Базистик окуу планына ылайык, бул программага турмуш-тиричилик коопсуздугунун элементтери

интеграцияланды. Тактап айтканда, ар бир табигый кубулушту окутууда ага байланышкан коопсуздук эрежелерин сактоо маселелери камтылды.

Структуралык түзүлүшү боюнча программа түшүндүрмө каттан, 1-, 2-, 3- жана 4-класстардын окуу материалдарынын мазмунунан (программа), ар бир класс үчүн күтүлүүчү натыйжалардан, окуучуларда калыптанган компетенттүүлүктөрдү баалоонун нормаларынан жана адабияттардын тизмесинен турат.

Сырткы эки эксперт Жунусакунова М.Т., №5 УКТнын башталгыч класс мугалими, Щербинина Е.Н., Бишкек ш. №24 мектеп-гимназиясынын башталгыч класс мугалими оң пикирлерин беришкен.

Берилген маалыматт угуу менен Окумуштуулар кеңешинин мүчөлөрү талкууга өтүштү.

А.Мамытов: Естествознаниени жактырса болот. Программанын түзүлүшү логикага жооп берет экен. Лаборатория 3 предмет боюнча программа алып келдиңиз, үчөө үч башка. Лабораторияда талап бирдей болушу керек, 4 айдан бери ар бир аппаратный кеңешмеде канча жолу эскертилди. Елисей Елисеевич, контролго албайсызбы. Структурасы туура түзүлгөн. Сунуштар: уюштуруу-методикалык бөлүмдү киргизип койсоңор отдельно. Түшүндүрмө катта сетка часов киргизиле, канча саат практикалык ишке, канча саат экскурсияга берилет. Ошондо өзү эле көрүнүп калат. Адабиятын экиге бөлгүлө: негизги адабият, кошумча адабият. Кээ бир адабияттар бизден улуу китептер бар экен. Программада негизги окуу китеби 10 жылдан ашпашы керек. Талап боюнча окуу китеби 5 жылдын тегерегинде болушу керек. 1989-жылкы китептер жарабайт. Таяна турган китептер кошумча адабиятка кирсин. 26 китеп берилиптир, ал көптүк кылат. Башталгыч класста негизги окуу куралы Кыргызстандыкы болсун. 1-4-класстары үчүн Табият таануу/Естествознание боюнча окуу программасына уюштуруу-методикалык бөлүмдү, түшүндүрмө катка сааттардын сеткасын киргизүү, сунушталган адабият эки бөлүк болуп берилсин (негизги жана кошумча адабият).

Талкууга Г.Сейдекулова, Б.Мурзаibraимовалар катышты. Талкуу учурунда 1-4-класстары үчүн Табият таануу/Естествознание боюнча окуу программасына уюштуруу-методикалык бөлүмдү, түшүндүрмө катка сааттардын сеткасын киргизүү менен, программанын аягында берилген адабият эки бөлүк болуп берилсин (негизги жана кошумча адабият) деген сунуштар менен окуу программасы жактырылсын деген сунуш түштү.

А.Мамытов: Ушул сунуштар менен Табият таануу/Естествознание боюнча окуу программасы жактырылсын деген чечимге ким макул? Каршы? Калыс? Бардыгы макул.

Добуш берүүдө Окумуштуулар кеңешинин 15 мүчөсүнөн отурумга катышкан 14 мүчөсү Жалпы башталгыч мектептин 1-4-класстары үчүн Табият таануу/Естествознание боюнча жаңы предметтик стандарттын негизинде түзүлгөн окуу программасын колдоп добуш беришти, каршы, калыс болгон жок.

Талкуунун жана добуш берүүнүн негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. Жалпы башталгыч мектептин 1-4-класстары үчүн Табият таануу/Естествознание боюнча жаңы предметтик стандарттын негизинде түзүлгөн окуу программасы (түзг.: Мурзаibraимова Б.Б., Знаменская Н.А., Абыкова Г.Т.) берилген сунуштарды аткаруу менен жактырылсын жана билим берүү жана илим министрлигине сунушталсын.

7. Окутуу орус, өзбек, тажик тилдеринде жүргүзүлүүчү жалпы башталгыч мектептин 1-4-класстары үчүн Кыргыз тили боюнча предметтик стандартын жана окуу программасын бекитүү жөнүндө (түзг. С.Рысбаев, Н.Джусупбекова, А.Оморова).

Мамлекеттик тил жана көп тилде билим берүү лабораториясынын башчысы С.Рысбаев аталган маселе боюнча буларды билдирди. Стандарттын статусу аныкталган. Ал окутуу орус, өзбек, тажик тилдеринде жүргүзүлүүчү жалпы башталгыч мектептин 1-4-

класстары үчүн кыргыз тили боюнча предметтик стандарты болуп саналат. Аннотациясы тууралуу маалымат кол жазманын кыскача кириш сөз бөлүгүндө так айтылган.

Кыргыз тили окуу орус, өзбек, тажик тилдеринде жүргөн мектептерде атайын окуу предмети катары көп жылдардан бери окутулуп келет.

Ошентсе да, аны окутуу методикасын учур талаптарына жараша, дүйнөлүк практикага таянуу менен өркүндөтүү учуру келип отурат. Мындан мурда КББАнын мамлекеттик тил лабораториясында бул багыттагы жаңы концепция жазылган, эми ошол концепциянын идеяларын андан ары улантуу менен, тил үйрөнүүнүн европалык стандартынын негизинде ушул стандарт жазылганын белгилөөгө болот. Андагы жаңы идеялар мамлекеттик тилди үйрөтүүнүн деңгээлин мындан ары өркүндөтүүгө багытталмакчы.

Стандартта кыргыз тилин экинчи тил катары окутууда жетекчиликке алуучу түйүндүү компетенциялар менен предметтик компетенциялар, мазмундук нуктар жана күтүлүүчү натыйжалар толук көрсөтүлгөн.

Кол жазманын белгилей турган жаңылыктары булар:

- окутуунун деңгээлдик негизде берилиши, т.а. 1-4-класстар – А1, 5-9-класстар – А2, ал эми 10-11-класстар – В1 катары белгиленип, анын түшүнүктөрү, талаптары, деңгээлге жараша окуучулар ээ болуучу компетенциялар, сүйлөшүү сфералары, окуучуларга коюлуучу тилдик жана коммуникативдик талаптар, күтүлүүчү натыйжалар, аларды баалоо, баалоонун талаптары, баалоо шкаласы, градациялоо жолдору көрсөтүлгөн. Жазуу жана оозеки иштеринин талаптары, текстти жана грамматикалык тапшырмаларды аткарууга коюлган көрсөтмөлөр, билим билгичтик жана көндүмдөрдүн жалпы мүнөздөмөлөрү ж.б. толук берилген.

Стандарт ага коюлуучу негизги талаптарга толук жооп берет.

Берилген маалыматты угуу менен Окумуштуулар кеңешинин мүчөлөрү талкууга өтүштү.

А.Мамытов: “Мазмундук нуктар” деген эмне?

С.Рысбаев: Мазмундук нуктар – содержательные линии.

А.Мамытов: 2013-жылы мазмундук нуктар деп кетиши мүмкүн, бирок көбү мазмундук багыт деп аталып калды.

С.Рысбаев: Терминдерди тактайлы.

Г.Тагаева: Стандартта “тилке” деп берилген.

А.Мамытов: Анда ошондой эле кетсин. “Көндүм” деген эмне?

С.Рысбаев: Навык.

А.Мамытов: Бардык түшүнүктөрдү бирдей өңүттө жазалык. Мисалы, маданий тилдик идеттүүлүк дегенди кандай түшүнсө болот? Стандарт боюнча төмөнкү замчаниелер: 1) Күтүлүүчү натыйжаларды экиге бөлгүлө; 2) негизги понятийный аппаратты тартипке келтиргиле; 3) аталышы өтө узун болуп жатат, Кыргыз тили боюнча предметтик стандарт деп эле атап койсо болот. Ушундай оңдоолор менен Кыргыз тили боюнча предметтик стандартты бекитүүгө ким макул? Каршы? Калыс? Бардыгы макул.

Добуш берүүдө Окумуштуулар кеңешинин 15 мүчөсүнөн отурумга катышкан 14 мүчөсү окутуу орус, өзбек, тажик тилдеринде жүргүзүлүүчү жалпы башталгыч мектептин 1-4-класстары үчүн Кыргыз тили боюнча предметтик стандартты колдоп добуш беришти, каршы, калыс болгон жок.

Угуду: Мамлекеттик тил жана көп тилде билим берүү лабораториясынын башчысы С.К.Рысбаев окутуу орус, өзбек, тажик тилдеринде жүргүзүлүүчү жалпы башталгыч мектептин 1-4-класстары үчүн Кыргыз тили боюнча предметтик стандартын негизинде жазылган окуу программасы тууралуу (түзг. С.Рысбаев, Н.Джусупбекова, А.Оморова) буларды билдирди.

Программанын статусу так аныкталган. Ал окутуу орус, өзбек, тажик тилдеринде жүргүзүлүүчү мектептердин 1-4-класстары үчүн кыргыз тили боюнча жаңы программа болуп саналат.

Программанын кол жазмасынын мектепте окулуучу кыргыз тили предметине толук тиешеси бар. Анткени аталган окуу предмети орус, өзбек, тажик тилдеринде жүргөн республикабыздын мектептеринде негизги предмет катары көп жылдардан бери окутулуп келет. Буга чейинки программа 1997-жылы жазылган, а бул деңгээлдик негиздезаманбап мазмунда жазылган жаңы программа болуп саналат.

Жогоруда аталгандай, бул программа кыргыз тилин мамлекеттик тил катары заманбап методика менен үйрөтүүнү көздөп, дүйнөлүк стандарттын негизинде, деңгээлдик система менен түзүлгөн.

Программада кыргыз тилин үйрөтүүнүн максаты, милдети тууралуу так айтылуу менен, анын деңгээлдери (А1 – 1-4-кл., А2 – 5-9-кл., В1 – 10-11-кл.) көрсөтүлгөн. Сүйлөшүү чөйрөлөрү катары өздүк, социалдык-маданий, окуу жана эмгек чөйрөлөрү мүнөздөлгөн, сүйлөшүү тематикалары, алардын негизги багыттары аныкталган. Мындагы дагы бир чоң жаңылык- ар бир деңгээлдин интенциялары (байланыштыруучу, жөнгө салуучу, маалыматтык баа берүүчү т.а. сүйлөшүү максаттары, багыттары айкындалган. Кыргыз тилин үйрөтүүнүн методикалык принциптери менен бирге, кеп ишмердигинин ар бир түрүнө ылайык аткаруучу иштер, коюлуучу талаптар, жазуу иштеринин түрлөрү, баалоо нормалары, критерийлери, градациялары берилген.

Программадагы эң чоң жаңылык, тил үйрөтүү грамматикага гана негизделбестен, окуу материалдары сүйлөшүү багыттарына, максаттарына карата тандалган, тактап айтканда, грамматикалык материал кептик тема менен шайкеш, анан да аларга жараша кеп үлгүлөрү бирге системалаштырылган. Мындай система 1-4-класстын бүтүндөй материалдарын камтыган.

Албетте, мындай система кыргыз тилин башка тилдүү мектептерде натыйжалуу үйрөтүүгө методикалык жактан туура багыт болмокчу. Программа өзүнө коюлуучу урунттуу илимий-методикалык талаптарга толук жооп берет.

Берилген маалыматты угуу менен Окумуштуулар кеңешинин мүчөлөрү талкууга өтүштү.

А.Мамытов: Программанын структурасын карасак, мазмуну каякта? Түшүнүк кат кайда? Адабияты жок. Ушуларды киргизүү керек. Ушундай оңдоолор менен Кыргыз тили боюнча окуу программасын бекитүүгө ким макул? Каршы? Калыс? Бардыгы макул.

Добуш берүүдө Окумуштуулар кеңешинин 15 мүчөсүнөн отурумга катышкан 14 мүчөсү окутуу орус, өзбек, тажик тилдеринде жүргүзүлүүчү жалпы башталгыч мектептин 1-4-класстары үчүн Кыргыз тили боюнча окуу программасын колдоп добуш беришти, каршы, калыс болгон жок.

Жогорудагыларды угуу менен талкуулоо жана добуш берүүнүн жыйынтыгында **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. Окутуу орус, өзбек, тажик тилдеринде жүргүзүлүүчү жалпы башталгыч мектептин 1-4-класстары үчүн Кыргыз тили боюнча предметтик стандарты жана окуу программасы (түзг. С.Рысбаев, Н.Джусупбекова, А.Оморова) жактырылсын жана билим берүү жана илим министрлигине сунушталсын.

8. Об утверждении учебной программы по Русскому языку для 1-4-х классов начальной общей школы с русским языком обучения (сост. Фадеева Л.Н., Иманкулова М.Т., Дудкина О.И.).

Заслушав представление С.Рысбаева, д.п.н., проф., зав.лабораторией государственного языка и многоязычного образования, о рукописи учебной программы по русскому языку для 1-4-х классов начальной общей школы с русским языком обучения (сост. Фадеева Л.Н., Иманкулова М.Т., Дудкина О.И.), ученый совет отмечает, что данная рукопись составлена на основе Госстандарта среднего общего образования Кыргызской Республики (2014 г.), предметного стандарта по русскому языку для школ с русским языком обучения, утвержденного приказом МОиН КР (2016 г.) и Базисного учебного плана для общеобразовательных организаций Кыргызской Республики (2016 г.).

В программе предложена структура учебного материала с последовательностью изучения и распределения его по классам с указанием учебных часов. Рукопись соответствует требованиям написания учебных программ.

Рукопись учебной программы была обсуждена с учителями русского языка в начальной школе, слушателями курсов повышения квалификации и учителями-практиками общеобразовательной школы №20 г. Бишкек, также рассмотрена и одобрена сотрудниками лаборатории.

После представленной информации члены Ученого совета перешли к обсуждению, во время которого выступили А.Мамытов, С.Рысбаев, Г.Тагаева. Было отмечено, что составленная программа структурно отвечает требованиям, каждый раздел содержит материал, соответствующий поставленным целям и задачам программы. Предложено исключить глоссарий, пересмотреть литературу.

После обсуждения проведено голосование на предмет одобрения учебной программы. За данное решение проголосовали 14 членов ученого совета, присутствующих на заседании, против – 0, воздержавшиеся – 0.

На основании вышеизложенного, **Ученый совет постановляет:**

1. Утвердить рукопись учебной программы по русскому языку для 1-4-х классов начальной общей школы с русским языком обучения (сост. Фадеева Л.Н., Иманкулова М.Т., Дудкина О.И.) и рекомендовать министерству образования и науки КР к внедрению.

9. Об утверждении предметного стандарта (сост.: Булатова В.А., Ибрагимова Р.) и учебной программы по Русскому языку (сост. Добаев К.Д., Тагаева Г.С., Булатова В.А.) для 1-4-х классов начальных общих школ с кыргызским, узбекским, таджикским языками обучения.

Заслушав представление С.Рысбаева, д.п.н., проф., зав.лабораторией государственного языка и многоязычного образования, о рукописи проекта предметного стандарта по русскому языку как второму для 1-4 классов начальных общих школ с кыргызским, узбекским и таджикским языками обучения (сост. Булатова В.А., Ибрагимова Р.), Ученый совет отмечает, что предметный стандарт разработан на основе Государственного образовательного стандарта среднего общего образования Кыргызской Республики (2014г.).

В соответствии с целями и задачами обучения русскому языку как второму в начальной школе с кыргызским, узбекским и таджикским языками обучения были определены предметные компетенции: языковая, речевая и социокультурная, их взаимодействие с ключевыми компетенциями. Учебный материал предмета был распределен по содержательным линиям и классам.

Вместе с тем, к рукописи стандарта имелись замечания, к примеру, в основных понятиях было предложено исключить термин «куррикулум», который не встречается в содержании текста; в разделе «Концепция предмета» в основном описан российский и европейский опыт по уровневой дифференциации владения языком как иностранным, но недостаточно проработаны эти вопросы применительно к русскому языку как второму в школах Кыргызстана и т.д. В процессе рецензирования данные замечания были устранены.

Рукопись проекта предметного стандарта была рассмотрена на заседании лаборатории и получила положительный отзыв.

После представленной информации члены Ученого совета перешли к обсуждению, в котором участвовали А.Мамытов, С.Рысбаев, Г.Тагаева. По итогам обсуждения внесены предложения ввести в текст последовательно метапредметные компетенции, предметные компетенции. При голосовании на предмет одобрения 14 членов Ученого совета, присутствующих на заседании поддержали проект предметного стандарта по Русскому языку для 1-4-х классов начальных общих школ с кыргызским, узбекским, таджикским

языками обучения с условием исправления указанных замечаний. Против, воздержавшихся нет.

Заслушав представление С.Рысбаева, д.п.н., проф., зав.лабораторией государственного языка и многоязычного образования, о рукописи учебной программы по русскому языку как второму (1-4 кл.) для начальных общих школ с кыргызским, узбекским и таджикским языками обучения (сост. Добаев К.Д., Тагаева Г.С., Булатова В.А.), Ученый совет отмечает, что данная рукопись составлена на основе утвержденного МОиН КР предметного стандарта по русскому языку как второму (2015 г.).

Данная рукопись учебной программы адресована авторам и составителям УМК, учителям начальных классов. Основное содержание курса отвечает требованиям к написанию учебной программы.

Вместе с тем, в рукописи учебной программы имелись отдельные замечания, которые были своевременно устранены, к примеру, в календарно-тематическом планировании не были проставлены часы в соответствии с Базисным учебным планом, хотя в тексте рукописи учебная нагрузка указана по классам и темам.

Рукопись учебной программы была обсуждена на заседании лаборатории, также получила положительный отзыв.

В обсуждении проекта учебной программы приняли участие А.Мамытов, С.Рысбаев, даны предложения ввести организационно-методическую часть, указать год издания рекомендуемой литературы. Затем прошло голосование среди членов Ученого совета на предмет одобрения учебной программы. Во время голосования за одобрение учебной программы проголосовало 14 членов Ученого совета, присутствующих на заседании, против – 0, воздержавшиеся – 0.

На основании вышеизложенного Ученый совет постановляет:

1. Предметный стандарт (сост.: Булатова В.А., Ибрагимова Р.) и учебную программу по Русскому языку (сост. Добаев К.Д., Тагаева Г.С., Булатова В.А.) для 1-4-х классов начальных общих школ с кыргызским, узбекским, таджикским языками обучения одобрить и рекомендовать министерству образования и науки КР к внедрению.

10. Об утверждении предметного стандарта по Узбекскому языку для 1-4-х классов начальной общей школы с узбекским языком обучения (сост. Мирзохидова М., Абылкасимова Х., Халмуратова М.).

Слушали: представление С.Рысбаева, д.п.н., проф., зав.лабораторией государственного языка и многоязычного образования, о рукописи предметного стандарта по узбекскому языку для 1-4-классов начальной общей школы с узбекским языком обучения (сост. Мирзохидова М., Абылкасимова Х., Халмуратова М.). Данная рукопись составлена в соответствии с Государственным образовательным стандартом среднего общего образования Кыргызской Республики, Базисного учебного плана для общеобразовательных организаций Кыргызской Республики на 2017-2018-учебный год.

В предметном стандарте по узбекскому языку даны цели и задачи формирования языковых, речевых и правописных умений и навыков, необходимых для того, чтобы правильно, точно и выразительно говорить, читать и писать. В предметном стандарте предусмотрено обеспечение преемственности обучения в основной школе.

Стандарт основывается на общедидактических принципах обучения (научности, последовательности, доступности), а также учитывает специфические предметные принципы: коммуникативный, познавательный, принцип личностной направленности обучения и творческой активности учащихся.

Отличительной особенностью предметного стандарта по узбекскому языку является коммуникативно-познавательная основа, охватывающая две содержательные линии изучения материала: слово в языке и слово в речи, что обеспечивает реализацию в обучении системно-деятельностного подхода, а также обеспечивает формирование ключевых и предметных компетентностей на основе компетентностного подхода.

Учителю рекомендуются разнообразные приемы, методы и формы работы по использованию учебного материала.

В обсуждении предметного стандарта приняли участие А.Мамытов, С.Рысбаев, заданы вопросы и получены ответы. Даны рекомендации изъять из текста понятие «куррикулум» в связи с неприемлемостью применения данного понятия в предметном стандарте.

После обсуждения во время голосования на предмет одобрения предметного стандарта по узбекскому языку в 1-4-х классах школ с узбекским языком обучения «за» проголосовали 14 членов Ученого совета, присутствующих на заседании, против – нет, воздержавшихся – нет.

На основании вышеизложенного Ученый совет постановляет:

1. Предметный стандарт по Узбекскому языку для 1-4-х классов начальной общей школы с узбекским языком обучения (сост. Мирзохидова М., Абылкасимова Х., Халмуратова М.) утвердить с исправлением указанных замечаний и рекомендовать министерству образования и науки КР к внедрению.

11. Об утверждении предметного стандарта (сост. Безрукова А.И., Давлеткильдеева Н.Р., Фатнева А.Г., Цуканова Н.Э., Назарбекова Г.Д., Жолчиева А.А. и др.) и учебной программы сост. Жолчиева А.А., Сүйүналы кызы Н., Фатнева А.Г., Цуканова Н.Э.) по Иностранному языку для 3-4-х классов начальной общей школы.

Заслушав представление С.Рысбаева, д.п.н., проф., зав.лабораторией государственного языка и многоязычного образования, о рукописи предметного стандарта по иностранному языку для 3-4-классов, Ученый совет отмечает, что данная рукопись составлена в соответствии с Законом КР Об образовании, Государственного образовательного стандарта среднего, общего образования КР.

Предметный стандарт включает три раздела: пояснительную записку, основное содержание с примерным распределением учебных часов по определенным разделам курса, оценивание результатов обучения.

Учебный материал распределен по содержательным линиям и классам. В содержательных линиях учтены все сферы общения: социально-бытовая сфера; социально-культурная сфера; учебная-трудовая сфера. Предметный стандарт направлен на повышение эффективности уроков по английскому языку в 3-4-классах посредством четырех видов речевой деятельности (аудирование, говорение, чтение и письмо) и обеспечивает формирование ключевых и предметных компетентностей (языковедческой, речевой и культуроведческой).

По структуре, охвату материала, учебному аппарату, объему рукопись соответствует требованиям написания предметного стандарта.

В обсуждении предметного стандарта приняли участие А.Мамытов, С.Рысбаев.

После обсуждения во время голосования на предмет одобрения предметного стандарта по иностранному языку в 3-4-х классах «за» проголосовали 14 членов Ученого совета, присутствующих на заседании, против – 0, воздержавшиеся – 0.

Слушали: представление С.Рысбаева, д.п.н., проф., зав.лабораторией государственного языка и многоязычного образования, о рукописи учебной программы по английскому языку для 3-4-классов (сост. Жолчиева А.А., Сүйүналы кызы Н., Фатнева А.Г., Цуканова Н.Э.). Учебная программа составлена на основе предметного стандарта по Иностранному языку для 3-4-х классов начальной общей школы. Программа рассчитана на 68 ч., обязательное изучение английского языка с 3 по 4-й класс по 2 часа в неделю предусмотрено в базисном учебном плане для образовательных учреждений Кыргызской Республики.

Программа включает пояснительную записку, основное содержание обучения и ожидаемые результаты обучения. Даны цели и задачи обучения иностранному языку с учетом возрастных особенностей.

Учебная программа направлена на повышение эффективности уроков по английскому языку, расширяет лингвистический кругозор учащихся, способствует формированию культуры общения, содействует общему речевому развитию учащихся. Программа обеспечивает формирование ключевых компетентностей (информационная, социально-коммуникативная, самоорганизация и разрешения проблем), а также предметные компетентности.

В обсуждении учебной программы приняли участие А.Мамытов, С.Рысбаев, которыми дана рекомендация включить в пояснительную записку программы сетку часов: сколько часов выделено на говорение, сколько часов на чтение и т.д.

Во время голосования на предмет одобрения учебной программы по иностранному языку в 3-4-х классах «за» проголосовали 14 членов Ученого совета, присутствующих на заседании, против – 0, воздержавшиеся – 0.

На основании вышеизложенного **Ученый совет постановляет:**

1. Утвердить рукопись предметного стандарта(сост. Безрукова А.И., Давлеткильдеева Н.Р., Фатнева А.Г., Цуканова Н.Э., Назарбекова Г.Д., Жолчиева А.А. и др.) и учебной программы сост. Жолчиева А.А., Сүйүналы кызы Н., Фатнева А.Г., Цуканова Н.Э.) по Иностранному языку для 3-4-х классов начальной общей школы и рекомендовать министерству образования и науки КР к внедрению.

12. Об утверждении предметного стандарта (сост. Фатнева А.Г., Цуканова Н.Э., Назарбекова Г.Д., Жолчиева А.А. Безрукова А.И. и др.) и учебной программы (сост. Жолчиева А.А., Сүйүналы кызы Н., Фатнева А.Г., Цуканова Н.Э.) по Иностранному языку для 5-9-х классов основной общей школы.

Заслушав представление С.Рысбаева, д.п.н., проф., зав.лабораторией государственного языка и многоязычного образования, о рукописи предметного стандарта по иностранному языку для 5-9-классов, Ученый совет отмечает, что данная рукопись составлена соответствии с Государственным образовательным стандартом среднего общего образования КР.

Предметный стандарт по иностранному языку для 5-9-классов разработан на основе компетентностного подхода с учетом создания педагогических условий для эффективного обеспечения учебного процесса различными видами коммуникации. Содержательные линии охватывают все сферы общения: социально-бытовая сфера; социально- культурная сфера; учебная-трудовая сфера.

Предметный стандарт включает следующие разделы:

- Статус и структура документа.
- Основные понятия и термины.
- Цели и задачи обучения.
- Методологические основы предмета.
- Предметные компетентности.
- Связь предметных и ключевых компетентностей.
- Содержательные линии. Распределение учебного материала по содержательным линиям и классам.
- Межпредметные связи и реализация сквозных линий.
- Ожидаемые результаты обучения учащихся (по ступеням и классам).
- Основные стратегии оценивания учащихся.
- Требования к ресурсному обеспечению.
- Создание мотивирующей среды.

Предметный стандарт направлен на повышение эффективности уроков по английскому языку в 5-9-классах. Целью обучения иностранному языку является освоение учащимися основных видов речевой деятельности (восприятие и понимание

иноязычной речи на слух, говорение, чтение, письмо). Курс иностранного языка в 5-9-классах предусматривает задания, имеющие коммуникативную направленность и включенные в учебные ситуации. Идет формирование предметных компетентностей – языковой, речевой и социокультурной. Предлагаются интерактивные методы обучения в различной форме для применения в учебной деятельности.

Лабораторией государственного языка и многоязычного образования рукопись предметного стандарта одобрена.

В обсуждении предметного стандарта приняли участие А.Мамытов, С.Рысбаев, даны предложения внести коррективы в раздел «Ожидаемые результаты» в связи с увеличением часов английского языка в 5 классе.

Во время голосования на предмет одобрения предметного стандарта по иностранному языку в 5-9-х классах «за» проголосовали 14 членов Ученого совета, присутствующих на заседании, против, воздержавшихся нет.

Слушали: представление С.Рысбаева, д.п.н., проф., зав.лабораторией государственного языка и многоязычного образования, о рукописи учебной программы по английскому языку для 5-9-х классов (сост. Жолчиева А.А., Сүйүналы кызы Н., Фатнева А.Г., Цуканова Н.Э.). Учебная программа составлена на основе предметного стандарта по иностранному языку для 5-9-х классов. В программе представлен новый подход к содержанию обучения английскому языку в соответствии с Государственным образовательным стандартом среднего общего образования. Обязательное изучение английского языка осуществляется в 5 классе по 5 часов в неделю, а с 6-го по 9-й класс – по 2 часа.

Программа нацелена на реализацию личностно-ориентированного, коммуникативно-когнитивного, социокультурного деятельностного подхода при обучении иностранным языкам.

Программа направлена на понимание важности изучения иностранного языка в современном мире и потребности пользоваться им как средством общения, познания, самореализации, развития национального самосознания, стремления к взаимопониманию между людьми разных сообществ. Обеспечивает формирование компетентностей: развитие коммуникативной компетенции, речевая компетенция, языковая компетенция, социокультурная компетенция и др.

Рукопись учебной программы по структуре, охвату материала, объему и т.д. соответствует требованиям написания учебной программы.

В программу были внесены некоторые изменения и дополнения методического объединения учителей английского языка г.Бишкек. В рукописи учебной программы отсутствуют ошибки стилистического, грамматического, технического характера.

Во время обсуждения, в котором приняли участие А.Мамытов, С.Рысбаев, разработчикам программы было указано, что структурно программу необходимо привести в соответствие с требованиями к написанию учебной программы.

При голосовании «за» одобрение учебной программы по Иностранному языку для 5-9-х классов проголосовало 14 членов Ученого совета, присутствующих на заседании, против – нет, воздержавшиеся – нет.

На основании вышеизложенного **Ученый совет постановляет:**

1. Предметный стандарт (сост. Фатнева А.Г., Цуканова Н.Э., Назарбекова Г.Д., Жолчиева А.А. Безрукова А.И. и др.) и учебную программу (сост. Жолчиева А.А., Сүйүналы кызы Н., Фатнева А.Г., Цуканова Н.Э.) по Иностранному языку для 5-9-х классов основной общей школы утвердить и рекомендовать министерству образования и науки КР к внедрению.

13. Жалпы башталгыч мектептин 1-4-класстары үчүн Музыка боюнча предметтик стандартын (түзг: Дуйшеналиев Ж.С., Жакыпов К.Ж., Шамбетова К.Ж.) жана окуу

программасын бекитүү жөнүндө (түзг.: Дүйшеналиев Ж.С., Жакыпов К., Шамбетова К.Ж., Калыгулова М.Р., Турарбек кызы У.).

Угулду: Технология, искусство жана ден соолук маданияты тармактарынын проблемалары лабораториясынын башчысы, п.и.к., а.и.к. Ибирайым к. А. Музыка предмети боюнча 1-4-класстар үчүн сунушталып жаткан Музыка боюнча предметтик стандарты жана окуу программасы лабораторияда талкууланганы боюнча маалымат берди.

Башталгыч класстардын (1-4-кл.) Музыкапредметинин предметтик стандарты 4 мазмундук багыттар аркылуу берилип, окуучуларды баалоонун критерийлери жана алган билимдеринен күтүлүүчү натыйжалар белгиленди, уктуруу жана аткаруу үчүн берилген музыкалык чыгармалар мазмундук багыттарга ылайык жаңы чыгармалар менен түзүлгөн.

Предметтик стандартта мазмундук багыттар, негизги жана предметтик компетенциялар берилген аткаруу жана уктуруу үчүн жаңы музыкалык материалдар сунушталган.

Предметтик стандарттын кол жазмасына Бишкек шаарынын №17 мектеп лицейинин музыка мугалими Молдогазиев Т.М. рецензент болгон жана оң пикир берген. Лабораториянын кызматкерлери лабораториянын отурумунда окуу программасын колдошту.

А.Мамытов: 1-класс. Кабалевский, Моцарт, Шопен деген композиторлордун каражаттарын айтуу. Айта адабы? Ушул туурабы? 1-класстын окуучусу аны билбейт да.

К.Добаев: Кыйын го айтыш.

Ж.Дүйшөналиев: Ушул талаптар коюлган.

А.Токтомаматов: Өзүңөр жакшылап на совесть карап койгула.

А.Мамытов: Музыкада түшүнүгү жок ата-энененин көз карашы менен карап койгула. Казакстанда музыка боюнча стандарты жазылганда, улуттук аспаптар кирбей калып бир топ талаш-тартыштар болгон. Музыкада ушундай маселелер бар, эске алып койгула.

Талкуудан кийин добуш берүүдө отурумга катышкан Окумуштуулар кеңешинин 14 мүчөсү 1-4 класстар үчүн даярдалган Музыка боюнча предметтик стандартты колдоп добуш беришти, каршы, калыс болгон жок.

Угулду: Технология, искусство жана ден соолук маданияты тармактарынын проблемалары лабораториясынын башчысы, п.и.к., а.и.к. Ибирайым к. А. Музыка предмети боюнча 1-4-класстар үчүн иштелип чыккан окуу программасында материалдар 4 мазмундук багыттар аркылуу берилген, окуучуларды баалоонун критерийлери жана алган билимдеринен күтүлүүчү натыйжалар белгиленген. Уктуруу жана аткаруу үчүн берилген музыкалык чыгармалар мазмундук багыттарга ылайык жаңы чыгармалар менен түзүлгөн.

Программада берилген аткаруу жана уктуруу үчүн жаңы музыкалык чыгармаларды кошуу сунушталган. Ал сунуштар программанын түзүүчүлөрү тарабынан эске алынган.

Музыка предмети боюнча 1-4-класстын окуучулары үчүн сунушталып жаткан окуу программасына И.Аарабаев атындагы КМУнун доцентинин милдетин аткаруучу Р.Т. Омурзаков оң пикирин берген, окуу программа жаңы предметтик стандарттын негизинде жазылганын белгилеген.

Лабораториянын кызматкерлери тарабынан предметтик стандарт жана окуу программаны Окумуштуулар кеңешине бекитүү максатында сунушталды.

Ибирайым кызы Айжандын билдирүүсүнөн кийин талкуу болуп өттү.

А.Мамытов: Программа аягына чыкпай калыптыр. Уюштуруу-методикалык бөлүмү, адабияты жок.

Ж.Дүйшөналиев: Бардыгын бүтүрөбүз, убакыт аз болуп калды.

А.Мамытов: Бүтүрүп койгула, кол коюп жатканда, мен дагы карайм. Программа жактырылсын деген чечимге ким макул? Каршы? Калыс?

Добуш берүүдө отурумга катышкан Окумуштуулар кеңешинин 14 мүчөсү Музыка боюнча жаңы предметтик стандарттын негизинде 1-4 класстар үчүн даярдалган окуу программасын колдоп добуш беришти, каршы, калыс болгон жок.

Талкуунун жана добуш берүүнүн неигизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. Жалпы башталгыч меткептин 1-4-класстар үчүн Музыка боюнча предметтик стандарты (түзг.: Дуйшеналиев Ж.С., Жакыпов К.Ж., Шамбетова К.Ж.) жана окуу программасы (түзг.: Дуйшеналиев Ж.С., Жакыпов К., Шамбетова К.Ж., Калыгулова М.Р., Турарбек кызы У.) жактырылсын жана КРнын билим берүү жана илим министрлигине сунушталсын.

14. Об утверждении предметного стандарта и учебной программы по Изобразительно-художественному творчеству для 1-4-х классов начальной общей школы (сост. Акматов Д.А., Оторбекова А.М.).

Слушали: зав. лабораторией Проблем технологической области, искусства и культуры здоровья А.Ибирайым кызы, которая представила информацию о предметном стандарте по Изобразительно-художественному творчеству для 1-4 классов начальной общей школы. Данный стандарт составлен на основе Государственного образовательного стандарта среднего общего образования КР, утвержденного Постановлением Правительства КР 21 июля 2014 года за №403, Предметного стандарта по изобразительно-художественному творчеству для общеобразовательных школ, утвержденного постановлением министерства образования и науки Кыргызской Республики от 23 июля 2004 года №554 и Базисного учебного плана для общеобразовательных организаций Кыргызской Республики на 2017/2018 учебный год, утвержденного приказом министерства образования и науки Кыргызской Республики от 8 сентября 2015 года №1246/1. Предметный стандарт подготовлен в соответствии с новыми требованиями к разработке стандарта.

Отличие новогопредметного стандарта в том, что предмет Изобразительно-художественное творчество впервые включен в образовательную область «Искусство». Это позволяет сформировать целостный подход к художественно-эстетическому образованию в рамках общего образования через освоение школьниками достояния национальной и общечеловеческой культуры с опорой на развитие практических навыков и творческих способностей. Предметный стандарт служит ориентиром для разработчиков учебных программ и учебников, регламентирующих содержательную часть предмета в образовательной системе начальной школы.

Предметный стандарт по Изобразительно-художественному творчеству для 1-4 классов общеобразовательных школ рецензирован учителем ИЗО школы-интерната №1 г.Бишкек Н.Дөөлөтбаевой, получен положительный отзыв.

После представленной информации члены Ученого совета перешли к обсуждению, во время которого выступили А.Мамытов, Ибирайым к.Айжан. Во время голосования на предмет одобрения предметного стандарта по ИЗО для 1-4-х классов за одобрение проголосовали 14 членов Ученого совета, присутствующих на заседании, против – 0, воздержавшиеся – 0.

Слушали: зав.лабораторией Проблем технологической области, искусства и культуры здоровья Ибирайым кызы А., которая представила членам Ученого совета учебную программу по Изобразительно-художественному творчеству для 1-4 классов (сост.: Акматов Д.А., Оторбекова А.М.). Было отмечено, что данная учебная программа соответствует требованиям к составлению учебных программ: в программе выдержано структурирование учебного материала, присутствует последовательность его изучения, дано распределение материала по классам с указанием учебных часов. Отработаны содержательные линии. Выделены три надпредметные, три предметные компетенции, которые по мере возможности приведены в соответствие. Учебная программа рецензирована учителями ИЗО УВК №69 г.Бишкек Ашымкановой М.А. и Өмүралиевой Н.А., получены положительные отзывы.

После представленной информации члены Ученого совета перешли к обсуждению. **А.Мамытов:** Стандарттан алып эле кайталап киргизип коюптур. Күтүлүүчү натыйжалар белгиленген эмес. Структурасы туура болсун: 1) пояснительная записка, 2) содержание предмета, 3) организационно-методический раздел, 4) литература. Литература – даны 24 книги. Бардык белүктөрүн тартипке келтиргиле. Бекитүүгө мүмкүн эмес.

После обсуждения проведено голосование на предмет возврата учебной программы по ИЗО для 1-4-х классов на доработку. За данное решение проголосовали 14 членов ученого совета, присутствующих на заседании, против – 0, воздержавшиеся – 0.

По итогам обсуждения и голосования **Ученый совет постановляет:**

1. Предметный стандарт по Изобразительно-художественному творчеству для 1-4-х классов начальной общей школы (сост. Акматов Д.А., Оторбекова А.М.) одобрить и рекомендовать министерству образования и науки КР к внедрению.
2. Учебную программу по Изобразительно-художественному творчеству для 1-4-х классов начальной общей школы (сост. Акматов Д.А., Оторбекова А.М.) вернуть авторам-составителям на доработку для устранения указанных замечаний.

15. Об утверждении предметного стандарта по Физкультуре для 1-4-х классов начальной общей школы (сост.: А.Мамытов, Т.Иманалиев, Е.Судоргин).

Слушали: заведующую лабораторией Проблем технологической области, искусства и культуры здоровья Ибирайым кызы Айжан, которая представила информацию о рукописи предметного стандарта по предмету Физическая культура для учащихся 1-4-х классов начальной общей школы (сост.: А.Мамытов, Т.Иманалиев, Е.Судоргин).

Отмечено, что стандарт приведен в соответствие с требованиями Государственного образовательного стандарта, ориентированного на достижение конечного оцениваемого результата, имеющего общественное и личное значение, а также высокий уровень физической подготовленности учащихся, направленный на оптимальную двигательную активность и готовность к труду и обороне Родины. Предметный стандарт состоит из 4 разделов: 1) Общие положения; 2) Концепция предмета; 3) Образовательные результаты и оценивание; 4) Требования к организации образовательного процесса. К предметному стандарту даны литература и приложение.

С учётом предложений учителей-практиков в нормативы по физической подготовленности внесены отдельные изменения, так как в новом стандарте определены содержательные линии и предметные компетентности, на основе которых намечены ожидаемые результаты. Данный стандарт одобрен на заседании лаборатории.

Заслушав представленную информацию, члены Ученого совета перешли к обсуждению, в котором приняли участие А.Мамытов, А.Токтомаматов, Ибирайым к.Айжан. Было отмечено, что предметный стандарт составлен в соответствии с требованиями. Необходимо в список рекомендуемой литературы включить литературу для учителей и для учащихся.

После обсуждения во время голосования на предмет одобрения предметного стандарта по Физкультуре для 1-4-х классов начальной общей школы «за» проголосовали 14 членов Ученого совета, присутствующих на заседании, против – 0, воздержавшиеся – 0.

На основании вышеизложенного, **Ученый совет постановляет:**

1. Предметный стандарт по Физической культуре для 1-4-х классов начальной общей школы (сост.: А.Мамытов, Т.Иманалиев, Е.Судоргин) одобрить и рекомендовать министерству образования и науки КР к внедрению.

16. Об утверждении предметного стандарта по Русской и мировой литературе для 5-9-х классов школ с кыргызским языком обучения (сост.: Низовская И.А., Ешенова Н.А., Алмурзаева С.А., Тагаева Г.С., Прояева Э.А.).

Слушали: представление С.К. Рысбаева, д.п.н., проф., зав.лабораторией государственного языка и многоязычного образования, о рукописи предметного стандарта по Русской и мировой литературе для 5-9-х классов школ с кыргызским языком обучения (сост.: Низовская И. А., Ешенова Н. А., Алмурзаева С.А., Тагаева Г.С., Прояева Э.А.).

Предметный стандарт по русской и мировой литературе для 5-9 классов школ с кыргызским языком обучения разработан на основе Государственного образовательного стандарта среднего общего образования Кыргызской Республики, а также на основе анализа результатов международных экспертов по образованию. Предметный стандарт служит ориентиром для разработчиков учебных программ и учебников, регламентирующих содержание и новые педагогические условия обеспечения успешности учебного процесса в школьной системе образования в Кыргызстане.

В концепцию данного предмета заложены основные его направления с учетом специфики преподавания предмета, относящегося к образовательной области «Искусство», с учетом условий изучения предмета в связи с сопоставлением произведений русской литературы с произведениями мировой литературы.

Определены и сформулированы предметные компетентности, соотносящиеся с целями изучения литературы. Содержательные линии выделены на основе внутренней структуры и содержания литературного произведения. В стандарте выделены три группы компетентностей:

- читательская;
- ценностно-мировозренческая;
- коммуникативно-речевая.

Компетентности отвечают особенностям предмета.

Заслушав представление С.К. Рысбаева, члены Ученого совета перешли к обсуждению. В обсуждении предметного стандарта приняли участие А.Мамытов, С.Рысбаев, даны следующие рекомендации: 1) внести коррективы в раздел о компетенциях: ввести метапредметные компетенции; 2) привести в соответствие все разделы программы в течение 3-х дней.

После обсуждения во время голосования на предмет одобрения предметного стандарта по Русской и мировой литературе для 5-9-х классов школ с кыргызским языком обучения «за» проголосовали 14 членов Ученого совета, присутствующих на заседании, против, воздержавшихся нет.

По итогам обсуждения и голосования **Ученый совет постановляет:**

1. Предметный стандарт по Русской и мировой литературе для 5-9-х классов школ с кыргызским языком обучения (сост.: Низовская И. А., Ешенова Н. А., Алмурзаева, С.А.Тагаева Г.С., Прояева Э.А.) одобрить с исправлением указанных замечаний в трехдневный срок и рекомендовать министерству образования и науки КР к внедрению.

17. Окутуу кыргыз тилинде жүргүзүлгөн мектептердин 10-11-класстар үчүн Кыргыз адабияты боюнча предметтик стандартын бекитүү жөнүндө (түзг: И.А. Низовская, В.С. Акматова, Н.Ешенова, А.Оморва).

Мамлекеттик тил жана көп тилде билим берүү лабораториясынын башчысы С.К.Рысбаев аталган маселе боюнча буларды билдирди. Аталган жазманын статусу так аныкталган. Окутуу кыргыз тилинде жүргүзүлгөн мектептердин 10-11-класстар үчүн Кыргыз адабияты боюнча предметтик стандарты болуп саналат.

Аннотациясы атайын жазылбаса дагы, кол жазманын кыскача мазмуну кириш бөлүгүндө айкындалып берилген. Кол жазманын мектеп окуу предметтерине толук тиешеси бар, анткени кыргыз адабияты окуу планында негизги окуу предмети катары окутулат.

Бул стандарт кыргыз адабиятын учурга жараша компетенттүүлүктүн негизинде жана натыйжага багыттап окутуунун идеяларын камтыгандыгы менен маанилүү. Ошону менен бирге, кол жазмада жалпы түйүндүү компетенттүүлүктөр менен предметтик

компетенттүүлүктөрдүн байланышы, жалпы дидактиканын принциптери менен предметти окутуунун жеке принциптери логикалуу айкалышта берилген.

Кол жазмада кыргыз адабияты боюнча мазмундук өзөк 10-11-класстар үчүн толук берилген, 10-класста акындар поэзиясы, 11-класста Манас таануу курсу, анын мазмуну, кыргыз профессионал жазма адабияты, т.а. тарыхый – системалык курс толук камтылган.

Андан ары ар бир класс үчүн окуучулардын окуу жетишкендиктеринин мүнөздөмөсү, күтүлүүчү натыйжалар, окуучулар ээ болуучу билим, билгичтик жана көндүмдөр толук берилген.

Ошондой эле, коммуникативдик, социо-маданий компетенциялар менен бирге, окуучулар адабий каармандардын үлгүсүндө алган таалим-тарбиянын багыттары да кошо көрсөтүлгөн. Кол жазмада окуучулардын алган билимин баалоо багыттары, окуу көндүмдөрү, окутуу методдору ж.б. камтылган. Стандарттын негизинде окуу программалары түзүлөт, окуу китептерди жазууда да дал ушул стандарттын көлөмүндө окуу материалдарынын мазмуну түзүлөт.

Талкууга А.Мамытов, Г.Сейдекулова, Г.Тагаева, С.Рысбаевдер катышты. Талкуунун учурунда Окумуштуулар кеңешинин мүчөлөрү Кыргыз адабияты боюнча жазылган предметтик стандарттын иштеп чыккандарды жетектеген адис Низовская И.А. болгондугу туура эмес көрүнүш экендигин айтышты. Предметтик стандарт мамлекеттик документ, ошондуктан расмий түрдө кыргыз улутундагы көрүнүктүү адис-илимпоз, адабиятчылар жазуусу керек. Предметтик стандарттын түзүүчү курамын оңдоп жергиликтүү адистерди киргизүү менен кол жазма кайтарылсын деген сунуш берилди. Добуш берүүдө окутуу кыргыз тилинде жүргүзүлүүчү мектептердин 10-11-класстары үчүн Кыргыз адабияты боюнча предметтик стандарты кайтарылсын деген сунушту Окумуштуулар кеңешинин 15 мүчөсүнөн отурумга катышкан 14 мүчөсү колдоп добуш беришти, каршы – 0, калыс – 0.

Жогорудагыларды угуу менен талкуулоо жана добуш берүүнүн жыйынтыгында **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. Окутуу кыргыз тилинде жүргүзүлгөн мектептердин 10-11-класстар үчүн Кыргыз адабияты боюнча предметтик стандарттын (түзг: И.А. Низовская, В.С. Акматова, Н.Ешенова, А.Оморова) кол жазмасы түзүүчүлөргө кайтарылсын жана кайрадан иштелип чыксын. Предметтик стандарттын түзүүчү курамы оңдолуп жергиликтүү көрүнүктүү илимпоз адистер киргизилсин.

18. Об утверждении предметного стандарта по Русской литературе для 10-11-х классов школ с русским языком обучения (сост.: Низовская И.А., Ешенова Н.А.).

Слушали: представление С.К. Рысбаева, д.п.н., проф., зав.лабораторией государственного языка и многоязычного образования, о рукописи предметного стандарта по Русской литературе для 10-11-х классов школ с русским языком обучения (сост.: Низовская И.А., Ешенова Н.А.). Данный предметный стандарт по предмету Русская литература для 10-11 классов школ с русским языком обучения разработан на основе Государственного образовательного стандарта среднего общего образования Кыргызской Республики.

Предметный стандарт служит ориентиром для разработчиков учебных программ и учебников, регламентирующих содержание и новые педагогические условия обеспечения учебного процесса в системе образования в Кыргызстане.

В концепцию данного предмета заложены основные его направления с учетом специфики преподавания предмета, относящегося к образовательной области «Искусство», а также с учетом условий изучения предмета в связи с сопоставлением произведений русской литературы и произведениями мировой литературы. Структура предметного стандарта по русской литературе соответствует структуре, обозначенной в Государственном образовательном стандарте среднего общего образования Кыргызской Республики (21 июля 2014 года). Содержательные линии выделены на основе внутренней структуры и содержания литературного произведения с учетом его специфики как

искусство слова. Проведено распределение учебного материала по содержательным линиям и по классам. При этом соблюден принцип преемственности учебного материала и учебных компетенций учащихся. Реализованы разгрузки содержания предмета и обеспечена их доступность учащимся. Ожидаемые результаты соотнесены с содержательными линиями и предметными компетентностями.

Заслушав информацию С.К. Рысбаева и обсудив содержание и структуру стандарта, 14 членов Ученого совета, присутствующих на заседании, проголосовали за одобрение предметного стандарта по Русской литературе для 10-11-х классов школ с русским языком обучения (сост.: Низовская И.А., Ешенова Н.А.), против – нет, воздержавшихся – нет.

На основании вышеизложенного **Ученый совет постановляет:**

1. Предметный стандарт по Русской литературе для 10-11-х классов школ с русским языком обучения (сост.: Низовская И.А., Ешенова Н.А.) одобрить и рекомендовать министерству образования и науки КР к внедрению.

19. Окутуу орус, өзбек, тажик тилдеринде жүргүзүлгөн мектептеринде 10-11-класстар үчүн Кыргыз жана дүйнөлүк адабият боюнча предметтик стандартын бекитүү жөнүндө (түзг: С.Байгазиев, А.Муратов, Б.Абдухамидова, К.Акматов).

Мамлекеттик тил жана көп тилде билим берүү лабораториясынын башчысы С.Рысбаев жогоруда аталган маселе боюнча буларды билдирди. Кол жазманын статусу аныкталган. Окутуу орус, өзбек, тажик тилдеринде жүргүзүлгөн мектептеринде 10-11-класстар үчүн Кыргыз жана дүйнөлүк адабият боюнча предметтик стандарты болуп саналат.

Кол жазма мектеп окуу планына келечекте киргизиле турган Кыргыз жана дүйнөлүк адабият аттуу предметти окутууга түздөн-түз арналган.

Аталган стандарт жаңы окуу предметин негиздейт, анын мазмунун аныктоого багыт берет, жалпы багыттарын, т.а. жалпы компетенцияларды, предметтик компетенцияларды, принциптерди, мазмундук өзөктү аныктайт, натыйжада окуучулар ээ болуучу компетенциялар да аныкталат.

Демек стандартта аталган жаңы предметтин мазмундук нуктары, 10-11-класстардын ар бирине ылайык окурмандык ишмердиктер, чыгарманы интерпретациялап өздөштүрүү маселелери алардан улам күтүлүүчү натыйжалар, баалоо механизмдери ж.б. зарыл керектүү маалыматтар толук берилген.

Ошондой эле кыргыз адабиятынан жана дүйнөлүк адабияттан алуучу негизги адабий-теориялык түшүнүктөр, адабий жанрлар, композиция, анын элементтери, каармандар, образдар табияты, лирикалык, драмалык персонаждар, аларды талдоо, кыргыз жана дүйнө эл адабиятынын мазмундук-тематикалык жалпылыктары менен айырмачылыктары параллель, тематикалар боюнча мазмундук өзөк 10-11-класстар үчүн өз-өзүнчө берилген.

Кол жазмада жалпы түйүндүү компетенттүүлүктөр менен предметтик компетенттүүлүктөрдүн байланышы, дидактиканын принциптери менен предметти окутуунун жеке принциптери да логикалуу айкалышта берилген.

Бул багыттан алганда, колубуздагы стандарт 5-9-класстар үчүн түзүлгөн стандартты улантат жана жыйынтыктайт.

Андан ары ар бир класс үчүн окуучулардын окуу жетишкендиктеринин мүнөздөмөсү, күтүлүүчү натыйжалары, окуучулар ээ болуучу билим жана көндүмдөр толук чагылдырылган.

Берилген маалыматтан кийин Окумуштуулар кеңешинин мүчөлөрүнүн арасында талкуу болуп өттү.

А.Мамытов: Кыргыз жана дүйнөлүк адабият боюнча канча % берилип жатат?

С.Рысбаев: Кыргыз адабияты – 70-80%, Дүйнөлүк адабият – 20-30%.

Талкууга А.Мамытов, С.Рысбаев, А.Токтомаматовдор катышты. Талкуудан кийин добуш берүү болуп өттү. Добуш берүүдө Окумуштуулар кеңешинин 15 мүчөсүнөн отурумга катышкан 14 мүчөсү окутуу орус, өзбек, тажик тилдеринде жүргүзүлүүчү мектептердин

10-11-класстары үчүн Кыргыз жана дүйнөлүк адабияты боюнча предметтик стандартын колдоп добуш беришти, каршы – 0, калыс – 0.

Жогорудагыларды угуу менен талкуулоо жана добуш берүүнүн жыйынтыгында **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. Окутуу орус, өзбек, тажик тилдеринде жүргүзүлгөн мектептеринде 10-11-класстар үчүн Кыргыз жана дүйнөлүк адабият боюнча предметтик стандартын бекитүү жөнүндө (түзг: С.Байгазиев, А.Муратов, Б.Абдухамидова, К.Акматов) жактырылсын жана билим берүү жана илим министрлигине жиберилсин.

21. Об утверждении учебной программы по Биологии для 10-11-х классов (сост.: Ахматова А., Сатубаева А.).

Слушали: заведующую лабораторией проблем естественно-математической образовательной области к.п.н. Б.Рыспаеву, которая представила следующую информацию.

Программа по предмету Биология в 10 и 11 классах разработана на основе предметного стандарта по биологии. Данный вариант предназначен для базовой общеобразовательной подготовки учащихся старшей школы. Кроме того, эта программа может быть использована и для подготовки соответствующих возрастных групп, изучающих биологию как непрофильную дисциплину в других учебных заведениях.

В основу указанной программы по биологии для старших классов положена концентрическая система изучения, при которой сведения о биологических системах и происходящих в них процессах, формируются на базе знаний учащихся, полученных ими из систематического и заключительного разделов биологического образования основной школы. Учитывая, что учащиеся старшей школы уже имеют начальную общебиологическую подготовку, в материал программы вошли сведения, дополняющие и развивающие их знания о живой природе как наиболее сложной форме движения материи и способствующие формированию естественнонаучной картины мира.

Последовательность тем программы обусловлена логикой развития у учащихся общебиологических понятий. Сначала даются общие понятия о биологических системах: клетка как единица жизни, организм как биологическая система, экологические системы, закономерности эволюции и человек как биосоциальная система. Далее даются общие характеристики происходящих в системах биологических процессах: реализации генетической информации, обмене веществ и превращении энергии, наследственности и изменчивости, видообразовании, эволюционном усложнении и формировании приспособленности и др.

В программе подробно рассмотрены наиболее характерные для биологических систем особенности (открытость, саморегуляция, самоорганизация, самовоспроизводство), а также изучаются методы познания живой природы и выявления в ней естественных и антропогенных изменений. Все эти материалы необходимо объединить под заголовком «Биологические системы и процессы» как раздел биологии в 10-11-х классах.

Главным достоинством разработанной программы является то, что, материал программы ориентирован на формирование у учащихся предметных компетентностей, где они подробно описываются по каждому разделу изучаемого учебного материала биологии.

Далее программа предусматривает образовательные результаты и оценивание достижения учащихся по каждой конкретной теме, где учителя получают возможность конкретизировать свое действие на результат учебного процесса. Кроме того, авторами разработаны критерии и нормы оценки знаний и умений обучающихся.

Для дальнейшего улучшения работы учителя по данной программе как приложение к нему необходимо дать примерное поурочно- тематическое планирование.

В обсуждении предметного стандарта приняли участие А.Мамытов, Б.Рыспаева. Отмечено, что выбранная структура учебной программы не соответствует требованиям. Кроме этого, литературу нужно разделить на две части – для учителей и для учащихся. В литературе отсутствуют труды кыргызских ученых, хотя учеными Кыргызстана проделана большая работа по школьному биологическому образованию. Источники, взятые из интернета, можно не включать.

После обсуждения во время голосования на предмет одобрения предметного стандарта по Биологии для 10-11-х классов «за» проголосовали 14 членов Ученого совета, присутствующих на заседании, против – нет, воздержавшихся – нет.

На основании вышеизложенного **Ученый совет постановляет:**

1. Учебную программу по Биологии для 10-11-х классов (сост.: Ахматова А., Сатубаева А.) вернуть разработчикам для исправления указанных замечаний.

22. Об утверждении учебной программы по Математике для 10-11-х классов общеобразовательных школ (сост.: С.Кыдыралиев, Г.Дайырбекова).

Слушали: заведующую лабораторией проблем естественно-математической образовательной области к.п.н. Б.Рыспаеву, которая представила следующую информацию.

1. Проект учебной программы по предмету Математика для 10-11 классов разработан на основании Государственного образовательного стандарта и предметного стандарта по математике для учащихся 10-11 классов.
2. Цели и задачи обучения по математике в 10-11 классах в учебной программе определены правильно.
3. Учебный материал рационально распределен по содержательным линиям и классам, адекватен новому Базисному учебному плану на 2018-2019 учебный год.
4. В программе определены основные ожидаемые результаты обучения. Однако имеются вопросы, связанные с их измеримостью. Например, как измерить «особенности математического языка»? и ещё сложнее – как соотнести их с русским или кыргызским языками и др.?
5. Логика и последовательность в изучении основных тем предмета Математика в 10 и 11 классах соблюдены.
6. В учебной программе авторы реализуют основные дидактические принципы как научность, системность, последовательность и т.д.
7. Распределение часов по темам и видам учебной деятельности сделаны правильно.
8. Разработанная учебная программа способствует формированию ключевых и предметных компетентностей.

Замечания, указанные ранее, авторами исправлены. Однако и в исправленном варианте в учебной программе по математике имеется ряд недостатков:

1. В учебную программу введены темы «Тригонометрические функция», «Многогранники, объём тел и площади их поверхностей», «Тела и поверхности вращения», хотя в предметном стандарте по математике в 11 классе они отсутствуют.
2. Критерии оценивания знаний учащихся даны по четырех-балльной шкале (необходимо добавить отметку «1» - если ответ ученика отсутствует).
3. Не обозначены уровни математической компетенции по классам.
4. В учебной программе отсутствуют воспитательные аспекты обучения математике.
5. В программе отсутствуют исторические сведения и материалы об отечественных ученых-математиках.
6. Не введены требования к учебному процессу.

После представленной информации во время обсуждения члены Ученого совета отметили, что в учебной программе соблюдены такие дидактические принципы как научность, системность, последовательность, достаточное внимание уделено формированию предметных и ключевых компетенций, соблюдена логика и

последовательность изучения основных тем предмета. Вместе с тем, учебная программа по математике составлена без учета содержания предметного стандарта по математике, необходимо доработать раздел «Оценивание», сделать градацию уровней компетенций по классам, ввести дополнительные материалы из отечественных источников.

Е.Син: Замечаний, конечно, очень много.

А.Мамытов: Окуу программада структуралык бөлүктөр толук берилбеген эмес, мазмундук багыттар так эмес жайгаштырылган. На поводу у С.Кыдыралиева академия не пойдет. Пусть приведут все в порядок. Вернуть на доработку.

Во время голосования на предмет одобрения учебной программы по математике для 10-11-х классов за одобрение программы проголосовало – 0, против - 14 членов Ученого совета, присутствующих на заседании, воздержавшиеся – 0.

По итогам обсуждения и голосования **Ученый совет постановляет:**

1. Учебную программу по Математике для 10-11-х классов общеобразовательных школ (сост.: С.Кыдыралиев, Г.Дайырбекова) вернуть разработчикам для доработки и исправления указанных замечаний.

23. Жалпы билим берүүчү уюмдарынын 10-11-класстары үчүн Физика боюнча иштелип чыккан предметтик стандартын жана анын негизинде түзүлгөн окуу программасын (түзг.: Мамбетакунов Э.М., Козубекова Ч.С., Мурзаibraимова Б.Б.) бекитүү жөнүндө.

Угулду: Табигый-математикалык предметтер лабораториясынын башчысы, п.и.к. Б.Рыспаева төмөнкүлөрдү билдирди.

Жалпы билим берүүчү уюмдарынын 10-11-класстары үчүн Физика / Астрономия боюнча предметтик стандарт жана окуу программасы КББАнын 2017-ж. 30-мартындагы Окумуштуулар кеңешинин отурумунда каралып, физика жана астрономия предметтери боюнча өзүнчө стандарт, программа түзүлүүсү талап кылынган. Андан сырткары орчундуу разделдер кирбей калганына байланыштуу сунуштар берилген.

Түзүүчүлөр физика предмети боюнча предметтик стандарттын жана стандарттын негизинде түзүлгөн окуу программасын белгиленген мүчүлүштүктөрдү оңдоп, берилген сунуштарды эске алуу менен кайрадан иштеп чыгышты.

Физика боюнча предметтик стандарт Мамлекеттик билим беуу стандартынын, Базистик окуу пландын негизинде түзүлгөн.

Аталган стандарт физика предметин негиздейт, физика предметинин мазмуну аныктайт. Мазмундук тилкелер туура, толук берилген. Жалпы компетенциялар, предметтик компетенциялар, күтүлүүчү натыйжалар такталган.

Б.Рыспаеванын билдирүүсүнөн кийин талкуу болуп өттү. Талкууга А.Мамытов, Б.Рыспаева, Б.Мурзаibraимовалар катышып, суроолор берилип жооптор алынды. Добуш берүүдө отурумга катышкан Окумуштуулар кеңешинин 14 мүчөсү Физика боюнча предметтик стандартты колдоп добуш беришти, каршы, калыс болгон жок.

Угулду: Табигый-математикалык предметтер лабораториясынын башчысы, п.и.к. Б.Рыспаева жаңы предметтик стандарттын негизинде жазылган Физика боюнча окуу программасы жөнүндө төмөнкүлөрдү билдирди.

Берилген сунуштарды эске алуу менен физика боюнча өзүнчө стандарт, окуу программасы түзүлдү. Программанын структурасы бекитилген талапка жооп берет. Мазмундук тилкелер бөлүнгөн сааттарга жараша түзүлгөн. Мурда берилген сунуштардын негизинде “Механика” аттуу бөлүмү киргизилди.

Берилген маалыматтан кийин талкуу учурунда Окумуштуулар кеңешинин мүчөлөрү тарабынан окуу программада предметтин мазмунуна көңүл бурулбай бир эле бет болуп калгандыгын белгилешти. Ошондуктан программа толук иштелип чыкпай калган.

Добуш берүүдө 10-11-класстары үчүн Физика боюнча окуу программасы кайтарылсын деген сунушту Окумуштуулар кеңешинин 15 мүчөсүнөн отурумга катышкан 14 мүчөсү колдоп добуш беришти, каршы – 0, калыс – 0.

Талкуунун жана добуш берүүнүн негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. Жалпы билим берүүчү уюмдарынын 10-11-класстары үчүн Физика боюнча иштелип чыккан предметтик стандарты (түзг.: Мамбетакунов Э.М., Козубекова Ч.С., Мурзаibraимова Б.Б.) жактырылсын жана КР Билим берүү жана илим министрлигине сунушталсын.

2. Жалпы билим берүүчү уюмдарынын 10-11-класстары үчүн Физика боюнча жаңы предметтик стандарттын негизинде түзүлгөн окуу программасы (түзг.: Мамбетакунов Э.М., Козубекова Ч.С., Мурзаibraимова Б.Б.) түзүүчүлөргө кайтарылсын жана берилген сунуштарды эске алуу менен кайрадан иштелип чыксын.

24. Жалпы билим берүүчү уюмдарынын 11-класстары үчүн Астрономия боюнча иштелип чыккан предметтик стандартын жана анын негизинде түзүлгөн окуу программасын (түзг.: Мамбетакунов Э.М., Козубекова Ч.С., Мурзаibraимова Б.Б., Сөлпубашова А.Б.) бекитүү жөнүндө.

Угулду: Табигый-математикалык предметтер лабораториясынын башчысы, п.и.к. Б.С.Рыспаева төмөнкүлөрдү билдирди.

Жалпы билим берүүчү уюмдарынын 10-11-класстары үчүн Физика / Астрономия боюнча предметтик стандарт жана окуу программасы КББАнын 2017-ж. 30-мартындагы Окумуштуулар кеңешинин отурумунда каралып, физика жана астрономия предметтери боюнча өзүнчө стандарт, программа түзүлүүсү талап кылынган.

Стандартта төмөнкүдөй мүчүлүштүктөрү белгиленген: 1) 90% мазмуну жалпы билим берүүчү мектептин физика боюнча 7-9-класс үчүн мурдагы бекитилген предметтик стандартынан көчүрүлүп окуучулардын жаш өзгөчөлүгү эске алынбай калган; 2) предметтин концепциясында, максат-милдеттеринде, мазмунунда, мазмундук тилкелеринде, күтүлүүчү натыйжаларында ж.б. астрономияга тиешелүү нерселер кирбей калган; 3) окуу программасында структура коюлган талаптарга жооп берген эмес.

Кайрадан иштелип келген Астрономия боюнча предметтик стандартта мурда кетирилген мүчүлүштүктөр оңдолду:

- Астрономия предметинин концепциясы оңдолуп чыкты, 5 мазмундук тилке боюнча билим берүүсү аныкталды;
- Астрономия илимин өздөштүрүү методдору аныкталды.
- Мурда кирбей калган окуу материалдары киргизилди.

Предметтик стандартта мазмундук өзөктү берүүдө дидактикалык принциптери сакталган. Окуу материалы мазмундук багыттар аркылуу берилип, окуучуларды баалоонун критерийлери жана алган билимдеринен күтүлүүчү натыйжалары көрсөтүлгөн. Түйүндүү жана предметтик компетенциялар бири бири менен байланышта туура берилген. Предметтик стандарт коюлган талаптарга жооп берет.

Билдирүүдөн кийин талкуу учурунда А.Мамытов, Б.Рыспаева, Б.Мурзаibraимовалар өз пикирлерин айтышты. Добуш берүүдө отурумга катышкан Окумуштуулар кеңешинин 14 мүчөсү Астрономия боюнча предметтик стандартты колдоп добуш беришти, каршы, калыс болгон жок.

Угулду: Табигый-математикалык предметтер лабораториясынын башчысы, п.и.к. Б.С.Рыспаева төмөнкүлөрдү билдирди.

Жаңы предметтик стандарттын негизинде түзүлгөн Астрономия боюнча окуу программасы кайрадан түзүлүп, кирбей калган темалар киргизилген. Андан башка толуктоолор, түзөтүүлөр киргизилди.

Берилген маалыматты угуп, окумуштуулар кеңешинин мүчөлөрү окуу программасын талкуу учурунда өз пикирлерин айтышты. Окуу программасында предметтин мазмуну чакан берилген, программанын аягында берилген адабияттын тизмесине нормативдик документтер киргизилген. Программанын бардык бөлүмдөрүн кайрадан карап чыгуу керек.

Добуш берүүдө отурумга катышкан Окумуштуулар кеңешинин 14 мүчөсү Астрономия боюнча окуу программасын түзүүчүлөргө кайрадан иштеп чыгуу үчүн кайтарылсын деген чечимге добуш беришти, каршы – 0, калыс – 0.

Талкуунун жана добуш берүүнүн негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. Жалпы билим берүүчү уюмдарынын 11-класстары үчүн Астрономия боюнча иштелип чыккан предметтик стандарты (түзг.: Мамбетакунов Э.М., Козубекова Ч.С., Мурзаibraимова Б.Б., Сөлпүбашова А.Ы.) жактырылсын жана КР Билим берүү жана илим министрлигине сунушталсын.

2. Жалпы билим берүүчү уюмдарынын 11-класстары үчүн Астрономия боюнча жаңы предметтик стандарттын негизинде иштелип чыккан окуу программасы (түзг.: Мамбетакунов Э.М., Козубекова Ч.С., Мурзаibraимова Б.Б., Сөлпүбашова А.Ы.) түзүүчүлөргө кайтарылсын жана берилген сунуштарды эске алуу менен кайрадан иштелип чыксын.

25. Жалпы билим берүүчү уюмдарынын 10-11 класстары үчүн Химия боюнча жаңы предметтик стандарттын негизинде түзүлгөн окуу программасын бекитүү жөнүндө (түзг.: (Сартова К.С., Рыспаева Б.С., Исмаилова С.).

Угулду: Табигый-математикалык билим берүү тармагынын проблемалары лабораториясынын башчысынын м.а., п.и.к. Б.Рыспаева төмөнкүлөрдү билдирди.

Жалпы билим берүүчү уюмдарынын 10-11 класстар үчүн Химия боюнча окуу программасынын кол жазмасы химиялык билим берүүнүн предметтик стандартына ылайык иштелип чыкты. Программанын статусу так аныкталган.

Программанын мазмунунун структуралык түзүлүшү төмөндөгүдөй:

- Түшүндүрмө кат.
- Тематикалык план (главалардын саатар боюнча бөлүштүрүлүшү)
- Химияны окутуунун максаты жана милдеттери.
- X-класста окутулуучу химия курсунун мазмуну.
- XI-класста окутулуучу химия курсунун мазмуну.
- Химияны X-XI окутууга карата методикалык сунуштар (кыскача).
- X-XI класстардын окуучуларынын химия боюнча билимдерине коюлуучу талаптар.
- Окуучулардын жетишкендиктерин (күтүлүүчү натыйжаны) деңгээлдер боюнча баалоонун үлгүсү. Адабияттар.

Программанын I-вариантында берилген кемчиликтер оңдолуп, толукталып өзгөртүүлөр стандартка ылайык киргизилди. 1) Дидактикалык билимдин бүтүндүгү принцибине ылайык 9-класста көмүртек бирикмелери – органикалык заттар жөнүндө жалпы түшүнүк 12 саат киргизилген болучу. Ал эми 10-класста кайталанып калган материалдар оптималдаштырылды. 2) Билимдин бүтүндүгүн камсыз кылуу максатында жогорку молекулалуу бирикмелер жөнүндө түшүнүк 11-класста кыскартылып, 10-класска которулду. 3) 11-класска комплекстүү бирикмелер жалпы химияга тиешелүү материалдар болгондуктан 10-класска киргизилди.

Берилген маалыматтан кийин Окумуштуулар кеңешинин мүчөлөрү талкууга өттү. Талкууга А.Мамытов, Б.Рыспаева, А.Токтомаевдо катышып, 10-11 класстары үчүн Химия боюнча жаңы предметтик стандартынын негизинде түзүлгөн окуу программасы талапка ылайык түзүлгөнүн белгилешти. Программа бекитүүгө сунушталды. Добуш

берүүдө Окумуштуулар кеңешинин 15 мүчөсүнөн отурумга катышкан 14 мүчөсү программаны колдоп добуш беришти, каршы – 0, калыс – 0.

Талкуунун жана добуш берүүнүн негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. Жалпы билим берүүчү уюмдарынын 10-11 класстар үчүн Химия боюнча жаңы предметтик стандарттын негизинде түзүлгөн окуу программасы (түзг.: (Сартова К.С., Рыспаева Б.С., Исмаилова С.) жактырылсын жана КРнын Билим берүү жана илим министрлигине сунушталсын.

26. Об утверждении учебной программы по Русской литературе для 5-9-х классов общей основной школы с русским языком обучения, разработанной на основе нового предметного стандарта (сост.: Алмурзаева С.А., Низовская И.А., Ешенова Н.А., Тагаева Г.С.).

Слушали: зав. лабораторией государственного языка и многоязычного образования д.п.н., профессора Рысбаева С.К., который ознакомил присутствующих с программой. Данная программа составлена в соответствии с предметным стандартом по русской литературе для 5-9-х классов школ с русским языком обучения. Программа ориентирована на базовый уровень подготовки учащихся. Важным фактором является то, что по каждой теме изучаемого материала определены компетенции, что помогает реализовать компетентностный подход в образовании в соответствии с требованиями времени. Обновленная программа по русской литературе содержит разнообразный и увлекательный материал для чтения. Вместе с тем, программа требует от учащихся усвоения определенного круга знаний о литературе. Программа каждого класса содержит доступный материал и интересные произведения согласно возрасту ученика. Каждый класс соответствует конкретному этапу образования. На каждом из них реализуется своя задача.

Несмотря на то, что программа включает достаточно много произведений, хорошо знакомых учителю по опыту его работы, разработчиками представлена новая программа. Изучение литературы как эстетического явления рассматривается не столько как цель преподавания, сколько как средство гармонического развития личности.

Цель литературного образования в средней школе – воспитание грамотного, компетентного читателя, человека, имеющего стойкую привычку к чтению и потребность в нем как средстве познания мира и самого себя, человека с высоким уровнем языковой культуры, чувств, мышления и эстетического восприятия художественного произведения. В соответствии с поставленной целью под литературным образованием понимается освоение литературы в процессе творческой читательской деятельности. Программа по русской литературе для 5–9-х классов общеобразовательных школ с русским языком обучения разработана в соответствии с Государственным образовательным стандартом среднего общего образования Кыргызской Республики (Постановление Правительства КР от 23 июня 2014 г.) и Базисным учебным планом на 2017-2018 уч.г. В программе учтен компетентностный подход к обучению и выполнены существенные требования нового предметного стандарта. Основу содержания литературы как учебного предмета составляет чтение и изучение художественных произведений, представляющих золотой фонд русской и мировой литературы. Основными критериями отбора художественных произведений для изучения их в школе являются их высокая художественная ценность, гуманистическая направленность, позитивное влияние на личность ученика, соответствие задачам его развития и возрастным особенностям. Материалы программы содержат элементы, направленные на повышение эффективности проводимых учителем уроков литературы. Все эти попытки в целом могут повысить эффективность учебного процесса.

Рукопись программы имеет положительные отзывы со стороны рецензентов.

После обсуждения во время голосования на предмет одобрения учебной программы по Русской литературе для 5-9-х классов школ с русским языком обучения «за»

проголосовали 14 членов Ученого совета, присутствующих на заседании, против –0, воздержавшиеся – 0.

На основании вышеизложенного **Ученый совет постановляет:**

1. Утвердить рукопись учебной программы по Русской литературе для 5-9-х классов школ с русским языком обучения(сост.: Алмурзаева С.А., Низовская И.А., Ешенова Н.А., Тагаева Г.С.) и рекомендовать министерству образования и науки КР к внедрению.

27. Жаңы кабыл алынган аспиранттардын илимий иштеринин темаларын бекитүү.

27.1.Аспирант Иманкулова Гүлшан Тыныбековнанын “Адабият сабагында Бакай менен Кошойдун образдары аркылуу “Манас” трилогиясынын рухий-адептик баалуулуктарын окутуп-үйрөтүүнүн илимий-методикалык негиздери” деген аталышта диссертациялык иштин темасын, 13.00.02. – окутуунун теориясы жана методикасы (кыргыз адабияты) адистиги боюнча жана илимий жетекчисин бекитүү жөнүндө.

Угуду: Технология, искусство жана ден соолук маданияты тармактарынын проблемалары лабораториясынын башчысы А.Ибирайым кызы аспиранттын темасы лабораторияда талкуулангандыгы боюнча маалымат берди.

Аспирант Г.Т.Иманкулова диссертациялык ишинин план-проспектисиндеги изилдөөнүн актуалдуулугу, максаты, милдеттери, түзүлүшү ж.б. тууралуу кыскача баяндама жасады.

Изилдөө темасы: “Адабият сабагында Бакай менен Кошойдун образдары аркылуу “Манас” трилогиясынын рухий-адептик баалуулуктарын окутуп-үйрөтүүнүн илимий-методикалык негиздери”

Изилдөөнүн максаты: “Манас” эпосундагы Бакай менен Кошойдун образдары аркылуу кыргыз элинин рухий-адептик баалуулуктарын окутууну илимий-методикалык жактан негиздөө жана практикага сунуштоо.

Изилдөөнүн объектиси:«Манас» эпосунун рухий-адептик баалуулуктарын окутуунун салттуу жана инновациялык жол-жоболорун изилдөө проблемалары. («Манас» үчилтигиндеги Бакай менен Кошойдун образдарынын негизинде)

Изилдөөнүн предмети: «Манас» эпосунун анын ичинде Бакай менен Кошойдун образдары аркылуу окуучулардын рухий-адептик сезимдерин калыптандыруунун жолдору, ыкмалары, мүмкүнчүлүктөрү жана алардын дидактикалык каражаттарын изилдөө маселелери.

Изилдөөнүн объектисинен, предметинен, максатынан жана илимий божомолунан изилдөөнүн милдеттери келип чыгат.

Изилдөөнүн милдеттери: 1. «Манас» эпосунун рухий-адептик баалуулуктарын адабият таануу илиминде изилдениш абалын аныктоо, жалпылаштыруу, методикадагы абалын анализге алуу;

2. Бакай менен Кошойдун образдарын өздөштүрүү аркылуу кыргыз элинин рухий-адептик баалуулуктарын өздөштүрүүнүн натыйжалуу жана заманбап ыңгайлуу методдорун жана формаларын, дидактикалык, жеке предметтик принциптерин иштеп чыгуу;

3. «Манас» эпосунун рухий-адептик баалуулуктарынын негизинде окутуунун мазмунун, структурасын жана критерийлерин иштеп чыгуу;

4. 8-класстарда “Манас” эпосунун үйрөнүү жана каармандарды талдоо ишинде окуучулардын чыгармачылык ишмердүүлүктөрүн өстүрүүнүн жана нравалык жактан үлгү алуунун (оозеки, жазуу жумуштарында, класста жана класстан тышкаркы учурда) методикалык жол-жоболорун иштеп чыгуу;

5. Иштелип чыккан теориялык-практикалык ой корутундуларды илимий-эксперименталдык негизде практикада текшерүү жана алардын жыйынтыктарын талдоо.

Илимий божомол: жалпы билим берүүчү орто жана өзгөчө мектептерде “Манас” эпосундагы Бакай жана Кошойдун образдарын ачуу менен кыргыз элинин рухий-адептик баалуулуктарын окутуу төмөнкү шарттарда натыйжалуу болот, эгерде:

- Бакай менен Кошойдун образын окутуу системасы мазмундук жалпылоо теориясына негизделсе;
- Бакай менен Кошойдун образын окутуп-үйрөтүү окутуунун атайын иштелип чыккан жоболоруна негизделген шарттар жана каражаттар киргизилсе;
- Бакай менен Кошойдун образын окутуунун каражаттары окуучулардын инсандык баалуулуктарын жогорулатууга негиз болсо;
- Бакай менен Кошойдун көркөм образын окутууда кыргыз адабиятында “Манас” эпосун окутуунун өзгөчөлүктөрү эске алынса.

Изилдөөнүн илимий жаңылыгы Кошой менен Бакайдын образдары аркылуу «Манас» эпосундагы кыргыз элинин рухий-адептик баалуулуктарын өздөштүрүүнүн илимий-методикалык негиздеринин илимий багытта атайын максатта иштелип чыгышы жана ыраттуу талдоого алынынышы. Ошондой эле өркүндөтүүнүн мазмунунун жана натыйжалуу жолдорунун формаларынын аныкталышы, инновациялык методдорунун негизделиши жана аны эксперименталдык текшерүүдөн өткөрүү.

Изилдөөнүн практикалык мааниси: «Манас» эпосундагы Кошой жана Бакайдын образы аркылуу анын рухий-адептик баалуулуктарын окутуу боюнча иштелип чыккан илимий-методикалык сунуштар, ЖОЖдордо, орто кесиптик педагогикалык окуу жайларда жана мектептерде балдарды тарбиялоодо, мугалимдердин билимин өркүндөтүүдө колдонсо болот.

Берилген маалыматтан кийин Г.Иманкулованын илимий ишинин аталышын тактоо иретинде талкуу болду. Илимий иштин аталышына тактоо киргизилип төмөндөгүдөй аталышы сунушталды: “Манас” үчилтигинин рухий-адептик баалуулуктарын окуп-үйрөнүүнүн илимий-методикалык негиздери (Бакай менен Кошойдун образдарынын мисалында)”. Окумуштуулар кеңешинин отурумга катышкан 14 мүчөсү Г.Иманкулованын илимий ишине тактоодон кийинки аталышын колдоп жана жетекчисин бекитүү тууралуу добуш беришти. Каршы, калыс болгон жок.

Талкуулоонун жана добуш берүүнүн жыйынтыгында Окумуштуулар кеңеши төмөндөгүдөй **токтом кылат:**

1. Иманкулова Гүлшан Тыныбековнанын диссертациялык ишинин темасы: “Манас” үчилтигинин рухий-адептик баалуулуктарын окуп-үйрөнүүнүн илимий-методикалык негиздери (Бакай менен Кошойдун образдарынын мисалында)” деген аталышта, 13.00.02. – окутуунун теориясы жана методикасы (кыргыз адабияты) адистиги боюнча бекитилсин.
2. Г.Т.Иманкулованын жогорудагыдай аталыштагы диссертациялык изилдөөсүнүн илимий жетекчиси болуп ф.и.д., профессор С.О.Байгазиев дайындалсын.

27. Жаңы кабыл алынган аспиранттардын илимий иштеринин темаларын бекитүү.

27.2. Аспирант Рыспаева Гүлжамал Сапарбековнанын «Манас» эпосундагы «Көкөтөйдүн ашы» темасын окутууда кыргыз элинин этнологиялык баалуулуктарын өздөштүрүүнүн илимий-методикалык негиздери (8,11-класстар)” деген темадагы диссертациялык иштин темасын жана илимий жетекчисин бекитүү.

Угүлдү: Технология, искусство жана ден соолук маданияты тармактарынын проблемалары лабораториясынын башчысы А.Ибирайым кызы аспиранттын темасы лабораторияда талкуулангандыгы боюнча маалымат берди.

Андан кийин аспирант Г.С.Рыспаева диссертациялык ишинин план-проспектисиндеги изилдөөнүн актуалдуулугу, максаты, милдеттери, түзүлүшү ж.б. тууралуу кыскача баяндама жасады.

Изилдөөнүн темасы: Манас» эпосундагы «Көкөтөйдүн ашы» темасын окутууда кыргыз элинин этнологиялык баалуулуктарын өздөштүрүүнүн илимий-методикалык негиздери (8, 11-класстарда «Манас» эпосун окутуунун негизинде).

Изилдөөнүн максаты:

«Манас» эпосундагы «Көкөтөйдүн ашы» темасын окутууда кыргыз элинин этнологиялык баалуулуктарын өздөштүрүүнүн илимий-методикалык жактан негиздөө жана практикага сунуштоо.

Изилдөөнүн объектиси – «Манас» эпосунун көркөм дөөлөттөрүн окутуунун салттуу жана инновациялык жол-жоболорун изилдөө проблемалары («Манас» эпосунун «Көкөтөйдүн ашы» бөлүмүнүн мисалында).

Изилдөөнүн предмети «Манас» эпосунун негизинде, кыргыз элинин адабий-эстетикалык көз караштарынын калыптануусун өздөштүрүү аркылуу окуучулардын адабий-эстетикалык сезимдерин калыптандыруунун жолдору, ыкмалары, мүмкүнчүлүктөрү.

Изилдөөнүн милдеттери:

1. «Манас» эпосунун этнологиялык баалуулуктарын адабият таануу илиминде изилдениш абалын аныктоо, жалпылаштыруу, методикадагы абалын анализге алуу.

2. «Көкөтөйдүн ашы» темасын окутууда кыргыз элинин этнологиялык баалуулуктарын өздөштүрүүнүн натыйжалуу жана заманбап ыңгайлуу методдорун жана формаларын, дидактикалык, жеке предметтик принциптерин иштеп чыгуу.

3. «Манас» эпосунун этнологиялык баалуулуктарынын негизинде окутуунун мазмунун, структурасын жана критерийлерин иштеп чыгуу.

4. Иштелип чыккан теориялык-практикалык ой корутундуларды илимий-эксперименттик негизде практикада текшерүү жана алардын жыйынтыктарын талдоо.

Изилдөөнүн илимий жаңылыгы.

«Манас» эпосундагы «Көкөтөйдүн ашы» темасын окутууда кыргыз элинин этнологиялык баалуулуктарын өздөштүрүүнүн илимий-методикалык негиздеринин иштелип чыгышы, өркүндөтүүнүн мазмунун, натыйжалуу жолдорун, формаларын аныктоо, инновациялык жолдорунун аныкталышы.

Изилдөөнүн практикалык мааниси: «Манас» эпосунун этнологиялык баалуулуктарын окутуу боюнча иштелип чыккан илимий-методикалык сунуштар, ЖОЖдордо, орто кесиптик педагогикалык окуу жайларда жана мектептерде балдарды тарбиялоодо, мугалимдердин билимин өркүндөтүүдө колдонсо болот.

Берилген маалыматтан кийин Г.Рыспаеванын илимий ишинин аталышын тактоо иретинде талкуу болду. Илимий иштин аталышына тактоо киргизилип төмөндөгүдөй аталышы сунушталды: «Манас» эпосун окутууда окуучулардын этнопедагогикалык баалуулуктарын калыптандыруунун методикасы (8-класстын мисалында)». Окумуштуулар кеңешинин отурумга катышкан 14 мүчөсү Г.Рыспаеванын илимий ишине тактоодон кийинки аталышын колдоп жана жетекчисин бекитүү тууралуу добуш беришти. Каршы, калыс болгон жок.

Талкуулоонун жана добуш берүүнүн жыйынтыгында Окумуштуулар кеңеши төмөндөгүдөй **токтом кылат:**

1. Рыспаева Гүлжамал Сапарбековнанын «Манас» эпосун окутууда окуучулардын этнопедагогикалык баалуулуктарын калыптандыруунун методикасы(8-класстын мисалында)» деген аталышта, 13.00.02. – окутуунун теориясы жана методикасы (кыргыз адабияты) адистиги боюнча бекитилсин.

2. Г.С.Рыспаеванын жогорудагыдай аталыштагы диссертациялык изилдөөсүнүн илимий жетекчиси болуп ф.и.д., профессор С.О.Байгазиев дайындалсын.

28. Об утверждении методических рекомендаций к августовским совещаниям учителей общеобразовательных школ на 2017 -2018 учебный год.

Слушали информацию директора центра теории и технологии обучения Е.Сина о подготовке методических рекомендаций к августовским совещаниям учителей

общеобразовательных школ на 2017 -2018 учебный год. Из 25 учебных предметов, заявленных в Базисном учебном плане для общеобразовательных организаций на 2017-2018 учебный год, сотрудниками центра подготовлены методические рекомендации по 24 предметам.

1. По лаборатории Дошкольного и начального школьного образования подготовлены 2 рекомендации: для директоров и педагогов дошкольного образования и для педагогов начальной школы. Замечания экспертов по методическим рекомендациям исправлены, все рекомендации соответствуют требованиям.

2. По лаборатории Государственного языка и многоязычного образования было разработано 7 рекомендаций: кыргыз тили (родной), кыргыз тили (второй язык), русский язык в кыргызской школе, русский язык в русской школе, кыргызская литература, русская литература, иностранный язык (английский).

Работа по устранению замечаний экспертов проведена.

3. По лаборатории Проблем естественно-математической образовательной области разработаны методические рекомендации по 7 предметам: естествознание, биология, химия, математика, физика, астрономия, география.

Методические рекомендации, разработанные на кыргызском языке (автор н.с. Самсалиева К.), экспертами признаны непригодными, т.к. в них отсутствуют материалы рекомендательного характера и в основном отражают виды контроля и проверки знаний учащихся. В настоящее время методические рекомендации на кыргызском языке приведены в порядок.

4. По лаборатории Проблем социально-гуманитарной образовательной области подготовлены 3 методические рекомендации: история Кыргызстана, мировая история, человек и общество /этика/ введение в экономику. Замечания экспертов по рекомендациям не существенны. В новом варианте все замечания исправлены.

5. По лаборатории Проблем технологической образовательной области, искусства и культуры здоровья подготовлены 6 рекомендаций: музыка, изобразительно-художественное творчество, физическое воспитание, технология /труд/ черчение, информатика, основы безопасности жизнедеятельности. Все замечания экспертов исправлены. Рекомендации соответствуют требованиям.

В настоящее время методические рекомендации сданы в министерство образования и науки и рекомендованы к публикации, кроме материалов по английскому языку.

Общие замечания

1. В этом году к подготовленным материалам августовской учебы учителей для общеобразовательных организаций серьезных замечаний со стороны Министерства образования и науки и экспертов как по структуре, методологии, содержанию и другим параметрам не было.

2. Претензии со стороны разработчиков КАО к экспертам нет, подбор экспертов мы считаем правильным и оптимальным (работники министерства, ученые-преподаватели вуза и опытные учителя школ).

3. Следует отметить, что качество подготовленных методических рекомендаций на 2017 – 2018 уч. г. значительно выше, чем в предыдущие годы.

Во время голосования на предмет одобрения методических рекомендаций за одобрение рекомендаций проголосовало – 14 членов Ученого совета, присутствующих на заседании, против – 0, воздержавшиеся – 0.

На основании вышеизложенного **Ученый совет постановляет:**

1. Методические рекомендации к августовским совещаниям учителей общеобразовательных школ на 2017 -2018 учебный год одобрить и рекомендовать министерству образования и науки КР к публикации.

2. Зав.лабораторией С.Рысбаеву завершить работу по подготовке методических рекомендаций по английскому языку и сдать в министерство образования и науки до 30.05.2017г.

29. КББАдагы бош орундарга илимий кызматкерлерди конкурсттук негизде алуу тууралуу жобону бекитүү жөнүндө.

Угуду: КББАнын вице-президенти А.Токтомаматов КББАдагы бош орундарга илимий кызматкерлерди конкурсттук негизде алуу тууралуу маалымат берди.

КББАдагы бош орундарга илимий кызматкерлерди конкурсттук негизде алуу тууралуу жобосу иштелип чыкты, алдыңыздарда турат. Кимде кошумча сунуштар бар?

Жобо Окумуштуулар кеңешине чейин талкууга алынгандыгына байланыштуу суроо-сунуштар болгон жок.

Берилген маалыматтан кийин Окумуштуулар кеңешинин мүчөлөрү КББАдагы бош орундарга илимий кызматкерлерди конкурсттук негизде алуу тууралуу жобонубекитүүгө сунушташты. Добуш берүүдө Окумуштуулар кеңешинин 15 мүчөсүнөн отурумга катышкан 14 мүчөсү жобону колдоп добуш беришти, каршы – 0, калыс – 0.

Добуш берүүнүн негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. КББАдагы бош орундарга илимий кызматкерлерди конкурсттук негизде алуу тууралуу жобосу бекитилсин.

Ушуну менен КББАнын Окумуштуулар кеңешинин кезектеги отуруму аяктады.

**Окумуштуулар кеңешинин төрагасы,
п.и.д., профессор**

А.Мамытов

Окумуштуу катчы

А.Ниязова